Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς «τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας», καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς «ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας».

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος | *Ἐν Ἀθήναις, 31 Μαΐου 1930* | *Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 26*

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEECHER-STOWE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

Τὴ σκηνὴ ποὺ περιγράψαμε, τὴν παρακολούθησαν οἱ δυὸ ἀδελφοὶ Σαὶν Κλάρ. Ὁ Αὐγουστῖνος κοκκίνησε, ἀλλ' ἀρκέστηκε νὰ πεῖ ἀδιάφορα:

— Αὐτὸ τὸ λὲς δημοκρατικὴ ἀνατροφή, Ἀλφρέδε;

— Ὁ Ἔνρικ εἶναι τρομερὸς ὅταν τοῦ ἀνάβουν τὰ αἵματα, ἀπάντησε ἀμέριμνα ὁ Ἀλφρέδος.

— Καὶ δὲν τοῦ τὸ κόβεις αὐτό;

— Τοῦ Ἔνρικ νὰ κόψω ἕνα ἐλάττωμα; Εἶναι ἀδύνατο! Κι' ἐγὼ κι' ἡ μητέρα του παραιτηθήκαμε πιὰ ἀπὸ κάθε προσπάθεια. Εἶναι θύελλα σωστὴ αὐτὸ τὸ παιδί. Ἄλλωστε ὁ Ντοντὸ εἶναι στραβόξυλο κι' ἡ τιμωρία δὲν τοῦ κάνει κακό.

— Ἔτσι λοιπὸν κάνεις τὴ δημοκρατικὴ κατήχηση στὸν Ἔνρικ; «Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι γεννῶνται ἴσοι».

— Πφ! εἶπε ὁ Ἀλφρέδος. Ὡραῖα λόγια, ποὺ δὲν ἔχουν πέραση πιά!

— Κι' ὅμως, παιδιὰ σὰν τὸ γιό σου θὰ γίνουν μεθαύριο οἱ ὁδηγοὶ τοῦ λαοῦ. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ μποροῦν νὰ συγκρατοῦν περισσότερο τὸν ἑαυτό τους; Πῶς μπορεῖ νὰ κυβερνήσει ἄλλους ἕνας ποὺ δὲ μπορεῖ νὰ κυβερνήσει τὸν ἑαυτό του;

— Αὐτὸ εἶναι μιὰ δυσκολία, εἶπε ὁ Ἀλφρέδος σκεπτικός. Τὸ παιδαγωγικό μας σύστημα δὲ φέρνει καὶ σπουδαῖα ἀποτελέσματα. Ἀφίνει τὰ παιδιὰ ἐλεύθερα νὰ κυριεύουνται ἀπὸ τὰ πάθη τους, ποὺ ἐδῶ στὰ κλίματά μας εἶναι πολὺ ζωηρά. Ὁ Ἔνρικ μὲ βάζει σὲ πολλὲς σκέψεις. Ἔχει καλὴ καρδιά, ἀλλὰ ὅταν νευριάζει, γίνεται ἀγνώριστος. Μοῦ φαίνεται πὼς θὰ τὸν στείλω νὰ τελειώσει τὸ σχολειό του σὲ καμμιὰ βορεινὴ πολιτεία, ὅπου ἀνατρέφουν τὰ παιδιὰ μὲ αὐστηρὴ πειθαρχία. Ἐκεῖ θἄχει νὰ κάμει μὲ ἴσους του, ἐνῶ ἐδῶ δὲ συναναστρέφεται παρὰ μόνο μὲ κατωτέρους του. Ὡστόσο ἔχει κι' αὐτὸ τὰ καλά του. Βλέπει ἔτσι ὁ Ἔνρικ ὅτι τὸ ψέμα κι' ἡ κατεργαριὰ εἶναι γιὰ τοὺς κατώτερους ἀνθρώπους, κι' ἔτσι συνηθίζει αὐτός, σὰν ἀνώτερος, νὰ τ' ἀποφεύγει.

— Πολὺ χριστιανικὸς τρόπος ν' ἀντιμετωπίζεις τὸ ζήτημα, εἶπε γελώντας ὁ Αὐγουστῖνος.

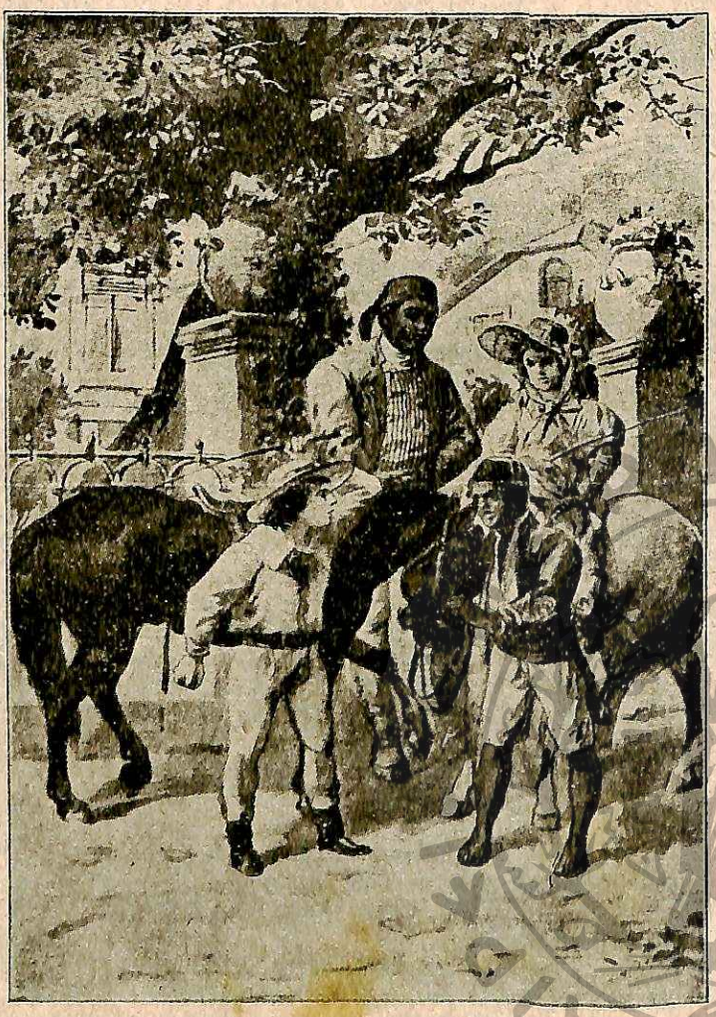

«— Πάψε, ψεύτη! φώναξε ὁ Ἔνρικ».
(Ἡ ἴδια σκηνὴ τῆς σελ. 293 ἀπὸ ἄλλο ζωγράφο).

— Χριστιανικὸς ἢ ὄχι, εἶναι σωστός, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλφρέδος. Ἀλλὰ τί ὠφελεῖ νὰ μιλοῦμε τώρα γι' αὐτά; Εἴπαμε τόσα χωρὶς νὰ συμφωνήσουμε. Δὲν πᾶμε καλύτερα νὰ παίξουμε ἕνα σκάκι;

Σὲ λίγο, οἱ δυὸ ἀδελφοὶ ἦταν τόσο ἀπορροφημένοι ἀπὸ τὸ παιγνίδι, ὥστε οὔτε ἄκουσαν, οὔτε εἶδαν τίποτα, ὡς τὴ στιγμὴ ποὺ ἀκούστηκε ποδοβολητὸ ἀλόγων.

— Νὰ τὰ παιδιά! εἶπε ὁ Αὐγουστῖνος καὶ σηκώθηκε. Καμάρωσέ τα. Δὲν εἶναι χαριτωμένα;

Κι' ἀληθινά, ἡ εἰκόνα ἦταν γοητευτική. Ὁ Ἔνρικ μὲ τὸ περήφανο ὕφος του, μὲ τὰ σγουρά του μαλλιά, μιλοῦσε ζωηρὰ σκύβοντας πρὸς τὴν ἐξαδέλφη του. Ἐκείνη φοροῦσε μπλὲ φόρεμα ἱππασίας καὶ ἴδιο καπέλλο. Τὸ τρέξιμο εἶχε χρωματίσει ζωηρὰ τὰ μάγουλά της καὶ τὴν ἔκανε ἀκόμη ὡραιότερη.

— Δὲν κουράστηκες, χρυσό μου; τὴ ρώτησε ὁ πατέρας της βοηθώντας την νὰ κατεβεῖ ἀπὸ τ' ἄλογο.

— Ὄχι, μπαμπά, ἀποκρίθηκε ἡ μικρή.

Ἀλλὰ ἡ σύντομη καὶ δύσκολη ἀναπνοή της ἀνησύχησε τὸν πατέρα της.

— Μὰ γιατί, παιδάκι μου,

νὰ τρέξεις τόσο πολύ; . . Τὸ ξέρεις ὅτι αὐτὸ σὲ βλάπτει;

— Μὰ μοῦ ἄρεσε τόσο πολὺ κι' ἤμουν τόσο καλά, ὥστε ξέχασα.

Ὁ Σαὶν Κλὰρ τὴν πῆρε στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὴν πῆγε στὸ σαλόνι, ὅπου τὴν ἀπόθεσε σ' ἕναν καναπέ.

— Ἔνρικ, εἶπε, νὰ τὴν προσέχεις τὴν ἐξαδέλφη σου, νὰ μὴν τρέχει τόσο γρήγορα, γιατὶ τῆς κάνει κακό.

— Θὰ τὴν προσέχω, ἀποκρίθηκε σοβαρὰ ὁ Ἔνρικ.

Καὶ κάθησε πλάϊ στὸν καναπὲ καὶ πῆρε τὸ χεράκι τῆς Εὔας μέσα στὸ δικό του.

Ἡ Εὔα σὲ λίγο συνῆλθε. Ὁ μπαμπάς της κι' ὁ θεῖος της ξανάρχισαν τὸ σκάκι τους καὶ τὰ παιδιὰ ἔμειναν μόνα τους.

— Ξέρεις, Εὔα, εἶμαι πολὺ λυπημένος ποὺ ὁ μπαμπὰς δὲ μπορεῖ νὰ μείνει ἐδῶ περισσότερο ἀπὸ δυὸ μέρες. Ὕστερα ποιὸς ξέρει πότε θὰ ξαναρθοῦμε. Ἂν ἤμουν κι' ἐγὼ καλὸς σὰν καὶ σένα, δὲ θὰ ἤμαλλωνα πιὰ τὸ Ντοντό, οὔτε κανέναν. Ἐγὼ δὲ θέλω τὸ κακό του, ἀλλὰ μὲ πιάνουν τὰ νεῦρα μου. Ἐγὼ τοῦ δίνω λεφτὰ κάθε μέρα καὶ τὸν ντύνω πολὺ καλά. Ἀλλὰ μὲ κάνει καὶ θυμώνω κάπου-κάπου καὶ τότε γίνομαι ἀλλοιώτικος. Ὡστόσο, θαρρῶ πὼς ὁ Ντοντὸ θὰ εἶναι εὐτυχισμένος.

— Σὺ θὰ ἦσουν εὐτυχισμένος, ἂν δὲν εἶχες κοντά σου κανένα ποὺ νὰ σ' ἀγαπᾶ;

— Ὄχι, βέβαια.

— Λοιπόν, ὁ Ντοντὸ χωρίστηκε ἀπ' ὅλους τοὺς δικούς του καὶ τώρα δὲν ἔχει κανένα ποὺ νὰ τὸν ἀγαπᾶ. Πῶς θέλεις λοιπὸν νὰ εἶναι εὐτυχισμένος;

— Καὶ τί μπορῶ νὰ κάμω ἐγώ; Μπορῶ νὰ τοῦ φέρω πίσω τὴ μητέρα του ἢ νὰ τὸν ἀγαπῶ ἐγώ;

— Καὶ γιατί ὄχι;

— Ν' ἀγαπῶ τὸ Ντοντό; Μὰ τί λές, Εὔα; Εἶναι δυνατὸ αὐτό; Ἐσὺ δηλαδὴ ἀγαπᾶς τοὺς σκλάβους σου;

— Ναί, τοὺς ἀγαπῶ ἀληθινά.

— Τί παράξενο!

— Μὰ ἡ Γραφὴ δὲ λέει ὅτι πρέπει νὰ ἀγαποῦμε ὅλο τὸν κόσμο;

— Ἀ, ἡ Γραφή! Ἐ, βέβαια, γράφει πολλὰ τέτοια, ἀλλὰ ποιὸς κάθεται τώρα νὰ τὰ ἐφαρμόζει αὐτά!

Ἡ Εὔα δὲν μίλησε. Τὰ μάτια της ἔμειναν μιὰ στιγμὴ ἀκίνητα σὰ νὰ ὀνειρευόταν. Ὕστερα εἶπε:

— Ὅπως νάναι, ἀγαπητέ μου ξάδελφε, σὲ παρακαλῶ πολὺ νὰ ἀγαπᾶς τὸ Ντοντὸ καὶ νὰ σαι καλὸς μαζί του. Θὰ τὸ κάμεις αὐτό, ἂν θέλεις νὰ μοῦ δείξεις πὼς μ' ἀγαπᾶς.

— Γιὰ νὰ σοῦ δείξω πὼς σ' ἀγαπῶ, θὰ ἔκανα ὅ,τι κι' ἂν μοῦλεγες, γιατί εἶσαι ἡ καλύτερη ξαδελφούλα ποὺ μποροῦσε νἄχει κανείς.

Ἡ Εὔα ἄκουσε αὐτὸ τὸ κομπλιμέντο μὲ ὅλη της τὴν ἁπλότητα κι' ἀποκρίθηκε χαρούμενα:

— Τί καλὰ ποὺ σκέπτεσαι ἔτσι, ἀγαπητέ μου Ἔνρικ. Ἐλπίζω ὅτι δὲ θὰ ξεχάσεις τὴν ὑπόσχεσή σου.

Τὸ κουδούνι τοῦ γεύματος ἀκούστηκε ἐκείνη τὴ στιγμὴ κι' ἡ συνομιλία τῶν παιδιῶν ἔμεινε στὴ μέση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

Θλιβερὰ προαισθήματα

Σὲ δυὸ μέρες ὁ Ἀλφρέδος κι' ὁ Αὐγουστῖνος Σαὶν Κλὰρ χωρίστηκαν. Ἡ ἐπίσκεψη τοῦ ἐξαδέλφου εἶχε κουράσει τὴν Εὔα περισσότερο ἀπὸ τὴν ἀντοχή της κι' ἡ μικρὴ ἄρχισε νὰ χειροτερεύει. Ὁ Σαὶν Κλὰρ πείσθηκε τέλος νὰ φέρει ἕνα γιατρό.

Ἡ κυρία Μαρία Σαὶν Κλὰρ ἦταν ἀπασχολημένη μὲ τὴ μελέτη δυὸ ἢ τριῶν ἀσθενειῶν, ποὺ νόμιζε πὼς εἶχε αὐτή, καὶ δὲν παρατήρησε διόλου τὴν ἀδυναμία τοῦ παιδιοῦ της. Τοῦ κάκου πολεμοῦσε ἡ μὶς Ὀφηλία νὰ ξυπνίσει μέσα στὴν καρδιά της τὴ μητρικὴ φροντίδα.

— Ἐγὼ δὲν βλέπω νἄχει τίποτα τὸ παιδί, ἔλεγε. Παίζει καὶ πηδᾶ ὅλη τὴν ἡμέρα.

— Μὰ βήχει . . .

— Κι' ὕστερα; Ἀπὸ μικρὸ παιδάκι ἐγὼ ἔχω βήχα, καὶ στὴν ἡλικία τῆς Εὔας μὲ περνοῦσαν γιὰ φθισική. Ὁ βήχας τῆς Εὔας δὲν ἔχει καμμιὰ σημασία.

— Μὰ ἀδυνατίζει, κι' ἡ ἀναπνοή της γίνεται ὁλόενα καὶ πιὸ δύσκολη.

— Τὰ ἴδια εἶχα κι' ἐγὼ κάμποσα χρόνια. Εἶναι νευρικό.

— Μὰ τὴ νύχτα ἱδρώνει πολύ.

— Καὶ μένα μοῦ συμβαίνει αὐτὸ συχνότατα. Τὰ νυχτικά μου πολλὲς φορὲς μουσκεύονται ἀληθινά.

Ἔτσι πιὰ ἡ μὶς Ὀφηλία ἀποφάσισε νὰ σωπάσει.

Ὅταν ὅμως ἡ ἀρρώστεια τῆς Εὔας ἔγινε φανερὴ κι' ὁ γιατρὸς εἶπε ὅτι ἔπρεπε νὰ τὴν προσέξουν, τότε πιὰ ἡ Μαρία ἄλλαξε τόνο. Τὄξερε, ἔλεγε, ὅτι τῆς ἦταν γραφτὸ νὰ εἶναι ἡ πιὸ δυστυχισμένη μάννα. Μὲ τὴν τόσο ἄσχημη ὑγεία της, ἔπρεπε νὰ βλέπει τὸ μονάκριβό της παιδὶ νὰ κατεβαίνει σιγὰ-σιγὰ στὸν τάφο. Κι' ἡ Μαρία βρῆκε ἀφορμὴ τὴν καινούργια αὐτὴ δυστυχία, γιὰ νὰ τυραννεῖ περισσότερο ἀπὸ πρῶτα τὴν κακομοίρα τὴ Μάμμυ, ὅλη τὴ μέρα κι' ὅλη τὴ νύχτα.

— Μὴ μιλᾶς ἔτσι, Μαρία, τῆς ἔλεγε ὁ Σαὶν Κλάρ. Δὲν πρέπει νὰ χάνουμε κάθε ἐλπίδα.

— Μὰ ἐσὺ δὲν εἶσαι μάννα καὶ δὲ θὰ νιώσης ποτὲ τὰ αἰσθήματά μου.

— Καλά! Μὰ μὴ μιλᾶς σὰ νὰ ἦταν πιὰ ἀπελπισία!

— Σὺ εἶσαι ξέγνοιαστος κι' ἀδιάφορος καὶ δὲ συγκινεῖσαι νὰ βλέπεις τὸ μονάκριβο παιδάκι μας σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση. Ἐμένα ὅμως αὐτὸ θὰ μὲ πεθάνει, ὕστερα ἀπὸ τόσα ποὺ ἔχω ὑποφέρει.

— Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς ἡ Εὔα ἔχει ἀρκετὴ εὐπάθεια. Ἡ ἀνάπτυξή της ἦταν πολὺ ἀπότομη καὶ πρόωρη. Ἡ κατάστασή της εἶναι βέβαια ἀνησυχητική, ἀλλὰ ἡ τωρινὴ κόπωσή της φαντάζομαι πὼς εἶναι παροδική. Κουράστηκε πολὺ μὲ τὸν ξάδελφό της.

— Τί καλὰ ποὺ μπορεῖς καὶ τὰ βλέπεις ὅλα ρόδινα! Χαρὰ σ' ἐκείνους ποὺ σοῦ μοιάζουν καὶ δὲν ἔχουν τὴ δική μου εὐαισθησία. Μακάρι νὰ ἤμουν ἔτσι κι' ἐγώ, νὰ μὴ γνοιάζομαι γιὰ τίποτα!

Σὲ λίγες ἑβδομάδες ἡ ὑγεία τῆς Εὔας βελτιώθηκε πολύ. Μὰ ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς ἀπατηλὲς ἐκεῖνες βελτιώσεις, ποὺ παρουσιάζει ἡ ὕπουλη ἀρρώστεια ἀκόμη κι' ὅταν τὸ θῦμα της εἶναι κοντὰ στὸν τάφο. Ἡ Εὔα βγῆκε πάλι στὸν κῆπο καὶ τὸ γέλιο της ἀντήχησε παντοῦ, κι' ὅλοι πιὰ πίστεψαν πὼς ἦταν καλά. Μόνο ὁ γιατρὸς κι' ἡ μὶς Ὀφηλία δὲν γελάστηκαν.

Τὸ πιὸ περίεργο ὅμως ἦταν, ὅτι ἡ ἴδια ἡ Εὔα εἶχε προαισθήματα. Αἰσθανόταν μὲ μιὰ προφητικὴ βεβαιότητα, ὅτι ὁ οὐρανὸς ἦταν κοντά. Καὶ μόνο ἡ θλίψη τῶν δικῶν της τὴν ἔθλιβε.

Δὲν εἶχε μέσα της καμμιὰ λύπη, ὅταν συλλογιζόταν ὅτι μποροῦσε νὰ πεθάνει. Ἡ τρυφερὴ καρδιά της εἶχε ἀγαπήσει τὸ Χριστὸ τόσο ἀληθινά, ὥστε ἦταν σὰν ἕνας ἄγγελος, ποὺ χαιρόταν γιατὶ θὰ πήγαινε πίσω στὸ βασίλειό του. Λυπόταν ὅμως γιὰ κείνους ποὺ θἄφινε πίσω της, ἰδίως γιὰ τὸν πατέρα της, γιατὶ τὄννοιωθε πὼς ἐκεῖνος τὴν ἀγαποῦσε πάνω ἀπὸ κάθε τί.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΑ ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΤΗΣ ΠΕΤΡΟΥΛΑΣ

Μιὰ βραδιὰ—τῆς εἶπαν—
ἔχεις γεννηθεῖ.
δῶ καὶ πέντε χρόνια·
μὰ νὰ θυμηθῇ
ὅσο κι' ἂν πασχίζει
διόλου δὲν μπορεῖ·
φαίνεται πὼς τότε
θἄτανε . . . μικρή.

Ὅμως πρέπει νἄταν
—λέει στοχαστικὰ—
μιὰ βραδιὰ σὰν τούτη
μ' ἄφθονα γλυκά,
μὲ λουλούδια πλῆθος
καί, σ' ὡραῖα κουτιὰ
κούκλες στολισμένες
μὲ μεταξωτά.

Τότε, σὰν καὶ τώρα,
θἄχαν ὅλοι ἐρθεῖ,
κι' ὅλοι σὰν ἀπόψε
θἄχαν εὐχηθεῖ,
οἱ γονιοί, οἱ παππούδες,
φίλοι, συγγενεῖς:
Νὰ μᾶς ζήσης χίλια
χρόνια, δεσποινίς!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΛΗΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΟ ΜΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΤΟΥ GREUSE ΚΑΙ ΤΑ ΦΤΩΧΟΠΑΙΔΑ ΤΟΥ MURILLO

(ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΟΥ ΛΟΥΒΡΟΥ)

Τὰ κορίτσια τοῦ Greuse θὰ τὰ ἰδῆς νὰ κρατοῦνν στὰ χέρια τους δυὸ λευκὰ περιστέρια ἢ ἕνα μικρό, ὡραῖο ἀρνάκι. Σ' ἄλλους πίνακες θὰ τὰ δῆς νὰ μὴ κρατοῦν τίποτα· νὰ σὲ κοιτοῦν μόνο μ' ἕνα γλυκό, λυπημένο βλέμμα. Κι' εἶναι κορίτσια δώδεκα χρονῶν ἢ λίγο μεγαλύτερα μ' ὁλόξανθα μαλλιὰ καὶ μιὰν ἐπιδερμίδα τόσο λευκὴ καὶ τόσο ἁβρή, ποὺ ἀπορεῖς πῶς τὴν κατάφερε ὁ ζωγράφος.

Κι' εἶναι ἄλλα τόσο μικρὰ καὶ τόσο χλωμά, ποὺ πρέπει νὰ τὰ λυπᾶσαι, νὰ τὰ λυπᾶσαι πολύ, ἂν σκεφθῇς ὅτι μπορεῖ νὰ εἶναι χωρὶς μαμμά. Κρατοῦνε στὰ χέρια τους ἕνα μῆλο ἢ μιὰ κούκλα, ποὺ εἶναι ὅλη τους ἡ χαρά.

Μὰ περισσότερο ἀπ' ὅλα πρέπει νὰ λυπηθῇς τὴ μικρούλα μὲ τὴ σπασμένη στάμνα. Φτωχοπούλα νεροκουβαλήτρα, πῶς θὰ γυρίσῃ στὸ σπίτι ποὺ θὰ τὴ μαλώσουν σκληρά, ποὺ θὰ τὴ δεῖρουν καὶ θὰ τὴν ἀφίσουν νὰ κλάψῃ; . .

Τὰ φτωχόπαιδα τοῦ Murillo εἶναι πουλιὰ χωρὶς φωλιά.

Ξυπόλητα ἢ μὲ χιλιοτρυπημένα παπούτσια, χωρὶς καπέλλο, μὲ σχισμένα ρουχαλάκια, τριγυρνᾶνε ὅλη μέρα δῶ κι' ἐκεῖ. Ἄλλα πουλᾶνε φροῦτα κι' ἄλλα γυρίζουν ἄσκοπα στοὺς δρόμους. Δὲν εἶναι ὅμως καθόλου λυπημένα. Κάτι θὰ βροῦνε τὸ μεσημέρι γιὰ νὰ φᾶνε καὶ κάποια γωνιὰ θὰ βρεθῇ τὸ βράδυ γιὰ νὰ κοιμηθοῦνε, τὸ ἕνα κοντὰ στ' ἄλλο γιὰ νὰ μὴν κρυώνουν.

Ἀπὸ ποῦ ἔρχονται, ποῦ πηγαίνουν, πῶς βρέθηκαν ἄξαφνα μέσα στὸ μεγάλον αὐτὸν κόσμο, οὔτε ξέρουν, οὔτε βασανίζονται νὰ τὸ βροῦν.

Τί ξέρουν τὰ πουλιὰ ποὺ πετοῦν ἀπὸ δέντρο σὲ δέντρο ἢ κάθουνται στὴ σειρά, πάνω στὰ τηλεφωνικὰ σύρματα, καὶ κελαϊδοῦν;

Θὰ τὰ δῆς νὰ παίζουν τὰ ζάρια ἢ νὰ κουβεντιάζουν τὴ νύχτα μὲ τ' ἀστέρια. Ἀπλώνουν τὸ δάχτυλό τους καὶ τὰ μετροῦν. Μὰ γρήγορα χάνουν τὸ λογαριασμὸ καὶ τ' ἀφίνουν. Κάποτε βλέπουν ἕνα πεφτάστερο νὰ διαγράφει στὸν οὐρανὸ μιὰ φωνεινὴ ἀχτίνα καὶ νὰ σβύνεται στὴ στιγμή. Ξέρουν τότε πὼς ἂν προφτάσουν νὰ ποῦνε μιὰ ἐπιθυμία τους, θὰ ἐκπληρωθῇ. Μὰ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ξεχνοῦνε πάντα ποιὰ εἶναι ἡ μεγαλύτερή τους ἐπιθυμία, κι' ὅσο νὰ σκεφτοῦν μιὰν ἄλλη, τὸ πεφτάστερο ἔχει σβύσει.

Ἔτσι περνοῦν τὶς μέρες τους καὶ τὰ βράδυα τὰ φτωχόπαιδα, ποὺ βλέπουμε ζωγραφισμένα στοὺς ζωντανοὺς πίνακες τοῦ Murillo.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

Τ' ΑΡΚΟΥΔΑΚΙΑ ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Η'.

— Ψευτοπόλεμο κάναμε, δὲν πειράζει! εἶπε γιὰ παρηγοριὰ ἕνας πρόσκοπος ἀπὸ τοὺς νικημένους.

— Ὅσο γι' αὐτό, βέβαια ποὺ δὲν εἴμαστ' ἐχθροί! εἶπε ὁ Ἀστρονόμος.

— Κι' οὔτε σεῖς πρέπει νὰ μᾶς κρατήσετε κάκια, οὔτ' ἐμεῖς, πρόσθεσε ὁ Κοκκινέλης.

— Ἔπειτα, εἶπε ἕνας ἄλλος πρόσκοπος τοῦ κ. Προβοσκίδα, ἔννοια σας καὶ θἀρθῇ κι' ἡ δική μας ἡ σειρά, νὰ σᾶς νικήσουμε.

— Αὐτό, πάλι, θὰ τὸ ἰδοῦμε, εἶπε ὁ Κοκκινέλης.

— Δόστε τώρα τὰ χέρια! πρόσταξε ὁ ἀρχηγὸς κ. Ἀρκουδάκης, δίνοντας πρῶτος τὸ χέρι του στὸν ἀρχηγὸ κ. Προβοσκίδα.

Τὸ ἴδιο ἔκαμαν κι' οἱ πρόσκοποι, φιλικώτατα.

— Ζήτω οἱ «Μπανάνες» κι' ὁ κ. Προβοσκίδας! φώναζαν τώρα οἱ «Μέλισσες» εὐγενικά.

— Ζήτω οἱ «Μέλισσες» κι' ὁ κ. Ἀρκουδάκης! φώναζαν κι' οἱ «Μπανάνες» θέλοντας καὶ μή.

Καὶ χωρίστηκαν. Οἱ νικημένοι ἔμειναν στὸ στρατόπεδό τους, νὰ ἐξακολουθήσουν τὰ γυμνάσια, κι' οἱ νικητές, μὲ χαρὰ καὶ μὲ καμάρι, γύρισαν στὸ δικό τους.

Ἐκεῖ, ὁ Χοντρούλης ζήτησε ἀπὸ τὸν ἐνωμοτάρχη του ἄδεια δυὸ ὡρῶν, γιὰ νὰ κατεβῇ στὴν πόλη ὅπου εἶχε κάποια δουλειά.

— Πήγαινε, τοῦ εἶπε ὁ ἐνωμοτάρχης, ἀλλὰ μὴν ἀργήσῃς. Καὶ μιὰ ποὺ πηγαίνεις στὴν πόλη, δόσε τὴν εἴδηση στοὺς πολίτες πὼς στὴν πρώτη μάχη νίκησε τὸ σῶμα μας.

Ἄλλο ποὺ δὲν ἤθελε κι' ὁ Χοντρούλης. Φτάνοντας στὴ Ζωούπολη, ὅποιον ἔβρισκε τὸν σταματοῦσε γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὴ μεγάλη εἴδηση:

— Τὰ μάθατε; Ἐμεῖς οἱ «Μέλισσες» νικήσαμε τὶς «Μπανάνες»!

— Μπά; μπά; . . Γιὰ πές μας τα λοιπόν, πῶς ἔγινε αὐτό;

Νά, ἔτσι καὶ ἔτσι. Κι' ὁ Χοντρούλης διηγιόταν σ' ὅλους τὰ καθέκαστα τοῦ αἰφνιδιασμοῦ. Μικροὶ καὶ μεγάλοι τὸν ἄκουγαν μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρο, τὸν τριγύριζαν, τὸν ξαναρωτοῦσαν, τὸν χάιδευαν στὸν ὦμο καὶ τοῦ ἔλεγαν:

—Μπράβο, παλλικάρι! Ἔτσι καὶ στὸν ἀληθινὸ πόλεμο! Πάντα νικητής!

Ἦταν νικητής! Τοῦ φαινόταν τώρα πὼς ἡ νίκη ἦταν ὅλη δική του, πὼς αὐτὸς μόνος του εἶχε νικήσει τὶς «Μπανάνες», κι' οἱ δυὸ ἐκεῖνες ὧρες ποὺ πέρασε στὴν πόλη, ἦταν γιὰ τὸν Χοντρούλη ὧρες δόξας ἀληθινῆς.

Ἀλλά,— ἂς τὸ ποῦμε κι' αὐτὸ πρὸς τιμή του,— ἡ δόξα δὲν τὸν ἐμέθησε. Ἔκαμε σωστὰ καὶ τὴ δουλειά του, δηλαδὴ ἕνα θέλημα τῆς μητέρας του, ποὺ δὲν εἶχε νὰ στείλῃ ἄλλον (γι' αὐτὸ εἶχε πάρει τὴν ἄδεια ὁ μικρὸς πρόσκοπος) Καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ ἄδεια αὐτὴ τελείωσε,— μετὰ δυὸ ὧρες ἀκριβῶς, — βρισκόταν πάλι στὸ στρατόπεδό του, στὸ καθῆκον του. Μπράβο τοῦ Χοντρούλη!

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΤΟΥ ΚΑΤΗ

ΑΝΑΤΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΥΘΟΣ

Ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Βαγδάτης ἔλεγαν μ' ἕνα στόμα καὶ μὲ μιὰ φωνή, πὼς στὴ γῆ τὴν οἰκουμένη δὲ βρισκόταν ἄλλος ἄνθρωπος πιὸ δίκαιος ἀπὸ τὸν Κατῆ τους· γιατί κι' ἐκεῖνος ποὺ ἔβρισκε τὸ δίκιο του ἀπ' αὐτόν, κι' ἐκεῖνος ποὺ τὄχανε, ἔμεναν εὐχαριστημένοι κι' οἱ δυὸ μὲ τὸ παραπάνω.

Πὲς ὁ ἕνας, πὲς ὁ ἄλλος γιὰ τὴ δικαιοσύνη αὐτοῦ τοῦ Κατῆ, ἄρχισε νὰ γίνεται λόγος καὶ στὴν Πόλη, ὥςπου ἔφτασε καὶ στ' αὐτιὰ τοῦ Σουλτάνου· καὶ τόσο τοῦ κινήθηκε ἡ περιέργεια, ποὺ ἀποφάσισε νὰ πάῃ μόνος του ἐκεῖ καὶ νὰ ἰδῆ ἂν ἦταν ἀληθινὰ αὐτὰ ποὺ ἔλεγαν. Φόρεσε λοιπὸν ροῦχα ποὺ νὰ φαίνεται σὰν ἔμπορος, καβάλησε ἕνα περίφημο ἀραβικὸ ἄλογο καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴ Βαγδάτη.

Καθὼς κοντοζύγωνε σ' αὐτήν, τὸν ἀπάντησε στὸ δρόμο ἕνας μεσόκοπος Ἑβραῖος, τὸν χαιρέτησε καὶ τὸν ρώτησε κατὰ ποῦ πήγαινε, καὶ ἅμα τὄμαθε, τὸν παρακάλεσε νὰ τὸν ἀφίσῃ νὰ καβαλλήσῃ στὰ καπούλια τοῦ ἀλόγου του γιατί ἦταν κουρασμένος· ὁ Σουλτάνος τὸν λυπήθηκε καὶ τὸν ἄφισε νὰ καβαλλήσῃ.

Ὕστερα ἀπὸ λίγο ἔφτασαν στὴ Βαγδάτη κι' ἔκαναν νὰ μποῦν στὸ πρῶτο χάνι ποὺ βρέθηκε μπροστά τους, γιὰ νὰφίσῃ ὁ Σουλτάνος τἄλογό του. Ἄξαφνα ὅμως ξεπήδησε ὁ Ἑβραῖος, ἄρπαξε τὸ ἄλογο ἀπὸ τὸ χαλινάρι καὶ, τρέχοντας ἴσια στὸ Χατζῆ, τοῦ φώναξε:

— Αἴ, Χατζῆ! θὰ σᾶφίσω ἐδῶ τὸ ἄλογό μου· κοίταξε νὰ τὸ περιποιηθῆς καὶ θὰ σὲ καλοπληρώσω.

Ὁ Σουλτάνος, ποὺ εἶχε μείνει ἀκόμη καβάλλα, σὰν ἄκουσε τὰ λόγια τοῦ πονηροῦ Ἑβραίου, φώναξε δυνατά:

— Τὸ ἄλογο εἶναι δικό μου!

Μὰ ὁ Ἑβραῖος ξαναεῖπε ἥσυχα:

— Μὴν τὸν ἀκοῦς τί σοῦ λέει· αὐτὸς εἶναι ἕνας στρατοκόπος, ποὺ τὸν βρῆκα κουρασμένος, τὸν λυπήθηκα, ξεκαβάλησα ἐγὼ νὰ ξεμουδιάσω, καὶ τὸν ἄφησα νὰ καβαλλήσῃ γιὰ νὰ ξεκουραστῆ.

— Βρέ, δικό μου εἶναι τ' ἄλογο! φώναξε ὁ Σουλτάνος, ἀναψοκοκκινίζοντας.

—Ὄχι, δικό μου εἶναι! τὸν ἀντικόψε ὁ Ἑβραῖος.

Σὲ λίγο δὲν ἀκούγονταν τίποτ' ἄλλο μέσ' στὸ χάνι, ἀπὸ τὴ λέξη δικό μου, ποὺ τὴ λέγανε φωναχτὰ καὶ θυμωμένα ὁ Σουλτάνος κι' ὁ Ἑβραῖος μαζί, καὶ κοντεύανε νὰ πιαστοῦνε καὶ στὰ χέρια.

Τότε ὁ Χατζῆς, μπαίνοντας ἀνάμεσά τους, τοὺς ξεχώρισε καὶ τοὺς εἶπε:

— Μὴ μαλώνετε ἔτσι· ἐμεῖς ἐδῶ ἔχουμε ἕναν Κατῆ τόσο δίκαιο, ποὺ μὲ τὴν ἀπόφαση ποὺ βγάζει, χωρίζει καὶ τὴν τρίχα στὰ δυό· ἀφῆστε τ' ἄλογο σὲ μένα καὶ πηγαίνετε σ' αὐτὸν νὰ σᾶς λύσῃ τὴ διαφορά.

— Μπράβο, νὰ πᾶμε! λέει ὁ Σουλτάνος, χαρούμενος κι' εὐχαριστημένος ἀπὸ μέσα του, ποὺ σύνταχα τοῦ βρέθηκε ἀφορμὴ νὰ δοκιμάσῃ στὸν ἑαυτό του τὴ δικαιοσύνη τοῦ Κατῆ.

***

Ἅμα ἔφτασαν στὸ δικαστήριο, βρῆκαν κι' ἄλλους, ποὺ εἶχαν πάει ἐκεῖ νὰ δικαστοῦνε, κι' ἔτσι ὁ Σουλτάνος, ὡς ποὺ νἄρθῃ ἡ σειρά του, ἔβλεπε κι' ἄκουγε πῶς ἐδίκαζε ὁ Κατῆς.

Πρώτη δίκη ἦταν ἑνὸς χριστιανοῦ χασάπη, κι' ἑνὸς ἑβραίου ἀγοραστῆ.

—Ἐγώ, Κατῆ μου, ἄρχισε ὁ χασάπης, ἐπούλησα σήμερα τὸ πρωῒ κρέας σ' αὐτὸν τὸν Ἑβραῖο· σὰν μοῦ τὸ πλήρωσε κι' ἔβγαλα τὴ σακκούλα μου νὰ τοῦ δώσω τὰ ρέστα, μοῦ τὴν ἄρπαξε ἀπὸ τὰ χέρια φωνάζοντας πὼς εἶναι δική του.

— Καὶ βέβαια δική μου ἦταν, εἶπε ὁ ἑβραῖος· ἅμα πῆρα τὸ κρέας κι' ἔβγαλα τὴ σακκούλα μου νὰ τὸ πληρώσω, μοῦ τὴν πῆρε ὁ χασάπης λέγοντας πὼς εἶναι δική του.

— Καλά, εἶπε ὁ Κατῆς ἅμα ἄκουσε αὐτά, ἀφῆστε ἐδῶ τὴ σακκούλα, καὶ ἐλᾶτε ὕστερα ἀπὸ δυὸ μέρες

Κατόπι παρουσιάστηκαν ἕνας γραμματικὸς κι' ἕνας σκουπιδιάρης, ποὺ φιλονεικοῦσαν γιὰ μιὰ χανούμισσα, λέγοντας καθένας τους πὼς ἡ γυναῖκα ἦταν δική του.

— Καλά, εἶπε καὶ σ' αὐτοὺς ὁ Κατῆς, φέρ'τε μου τώρα ἐδῶ τὴ γυναῖκα, καὶ σεῖς νὰ γυρίσετε σὲ δυὸ μέρες νὰ πάρετε τὸ δίκιο σας.

Ὅταν ἤρθε ἡ σειρὰ τοῦ Σουλτάνου καὶ τοῦ Ἑβραίου καὶ εἶπανε γιὰ τὴ διαφορά τους, ὁ Κατῆς ρώτησε νὰ τοῦ ποῦν σὲ τίνος χάνι εἴχανε ἀφίσει τὸ ἄλογο. καὶ ἀφοῦ τὄμαθε, εἶπε καὶ σ' αὐτοὺς νὰ παρουσιαστοῦν μπροστά του ὕστερα ἀπὸ δυὸ μέρες.

Ἅμα ξαναπῆγαν ὁ Σουλτάνος καὶ ὁ Ἑβραῖος νὰ μάθουν τὴν ἀπόφαση, καὶ περίμεναν πάλι τὴ σειρά τους, ἄκουσαν τὸν Κατῆ ποὺ φώναξε τὸ χασάπη, τοῦ ἔδωκε τὴ σακκούλα καὶ διέταξε νὰ δώσουν στὸν Ἑβραῖο τριάντα ξυλιές.

Ἔπειτα ἔδωσε στὸ γραμματικὸ τὴ φιλονεικούμενη γυναῖκα καὶ διέταξε νὰ δώσουν τοῦ σκουπιδιάρη πενήντα ξυλιές.

Σὰν ἦρθε ἡ σειρὰ τοῦ Σουλτάνου καὶ τοῦ Ἑβραίου, ὁ Κατῆς τοὺς εἶπε:

—Ἐλᾶτε μαζί μου, νὰ πᾶμε νὰ δοῦμε τὸ ἄλογό σας, ποὺ τὸ ἔχω σ' ἕνα κοντινὸ χάνι.

Ἅμα ἔφτασαν στὴν πόρτα του, ὁ Κατῆς ἔδειξε στὸν Ἑβραῖο τὸ μέρος ποὺ ἦταν μερικὰ ἄλογα καὶ τρώγανε σανό, καὶ τοῦ εἶπε:

— Μπορεῖς νὰ μοῦ δείξῃς ποιὸ ἀπ' ὅλα εἶναι τὸ ἄλογό σου;

— Νά, αὐτὸ ἐκεῖ, εἶπε κομπιαστὰ ὁ Ἑβραῖος δείχνοντας ἕνα ἄλογο.

Τότε ὁ Κατῆς, γυρίζοντας στὸ Σουλτάνο, τὸν ρώτησε:

— Ἐσὺ τὸ γνωρίζεις ποιὸ εἶναι τὸ ἄλογό σου;

— Τί λές, Κατῆ μου; τὸ ἄλογό μου δὲ γνωρίζω; φώναξε κεῖνος θαρρετὰ καὶ δυνατά.

Στὸ ἄκουσμα τῆς φωνῆς τοῦ Σουλτάνου, ἕνα ἄλογο σταμάτησε νὰ τρώῃ, γύρισε τὸ κεφάλι του κατὰ τὸ μέρος τοῦ ἀφέντη του καὶ χλιμίντρισε χαρούμενα.

Ἀμέσως ὁ Κατῆς, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ τίποτε ἄλλο, ἔδωσε τὸ ἄλογο στὸ Σουλτάνο καὶ διέταξε νὰ δώσουν στὸν Ἑβραῖο ἑκατὸ ξυλιές.

***

Ὁ Σουλτάνος, ἀφοῦ εὐχαρίστησε τὸν Κατῆ γιὰ τὴν ἀπόφασή του αὐτή, τὸν παρακάλεσε ὕστερα, ἐπειδὴ ἦταν ξένος καθὼς εἶπε, νὰ τοῦ ἔλεγε πῶς ἀνακάλυψε ὅτι ἡ σακκούλα ἦταν τοῦ χασάπη καὶ ἡ γυναίκα τοῦ γραμματικοῦ, ποὺ καὶ οἱ ξυλοφορτωμένοι τὸ παραδέχτηκαν μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι.

— Ὅσο γιὰ τὴ δική μου ὑπόθεση, πρόσθεσε, δὲ σὲ ρωτάω, γιατί τὸ καταλαβαίνω· σκέφθηκες λογικά, πὼς τὸ ἄλογο θὰ χλιμίντριζε στὴ φωνὴ τοῦ ἀφέντη του.

—Ἀφοῦ ἔχεις τὴν περιέργεια— ποὺ σοῦ τὴν συγχωρῶ γιατ' εἶσαι ξένος — τοῦ εἶπε μὲ καλοσύνη ὁ Κατῆς, μάθε το. Ἔβγαλα ἀπ' τὴ σακκούλα τὰ γρόσα καὶ τὴν ἔβαλα ἀπὸ βραδὺς μέσα σ' ἕνα κάδο μὲ λίγο νερό Τὸ πρωῒ εἶδα πὼς ἡ κορφὴ τοῦ νεροῦ ἦταν λιγδωμένη. Ἀπ' αὐτὸ κατάλαβα πὼς ἡ σακκούλα ἦταν τοῦ χασάπη, ποὺ τὰ χέρια του εἶναι πάντα λερωμένα ἀπὸ τὰ κρέατα καὶ τὰ ξύγκια ποὺ πιάνει, ἐνῶ ἂν ἦταν τοῦ Ἑβραίου, τὸ νερὸ μποροῦσε νὰ ἦταν βρώμικο, μὰ ὄχι λιγδωμένο ἔτσι.

Τὴ φιλονεικούμενη πάλι γυναῖκα, σὰν τὴν πῆγα στὸ σπίτι μου, ἀνακάτεψα ὅλα τὰ χαρτιὰ καὶ τὰ καλέμια ποὺ ἔχω στὸ τραπέζι μου, κι' εἶπα τῆς γυναίκας μου νὰ τὴ βάλῃ νὰ μοῦ σκουπίσῃ καὶ νὰ μοῦ συγυρίσῃ τὸ γραφεῖο μου. Ὅταν τὸ εἶδα ὕστερα ἀπὸ τὸ συγύρισμά της, ὅλα τὰ πράγματά μου ἦταν βαλμένα σὲ τάξη. Ἔτσι κατάλαβα, πὼς μόνο μιὰ γυναῖκα γραμματικοῦ θὰ μποροῦσε νὰ συγυρίζῃ τόσο καλὰ ἕνα γραφεῖο, ἐνῶ ἂν ἦταν γυναῖκα σκουπιδιάρη, μόνο σκούπισμα θὰ ἤξερε.

—Ἐγὼ τοῦ λέει τότε ὁ Σουλτάνος, ἄκουσα νὰ γίνεται λόγος γιὰ τὴ δικαιοσύνη σου στὴν Πόλη, κι' ἀπ' ἐκεῖ ξεκίνησα ξεπίτηδες κι' ἦρθα ἐδῶ νὰ ἰδῶ μόνος μου ἂν τὸ ἄκουσμα ἦταν ἀληθινό. Τώρα ποὺ τὸ εἶδα, ζήτησέ μου ὅ,τι χάρῃ θέλεις καὶ θὰ τὴν ἔχῃς. Εἶμαι ὁ Σουλτάνος.

Ὁ Κατῆς ξαφνιάστηκε κι' ἀμέσως γονάτισε καὶ προσκύνησε τὸν Σουλτάνο.

— Σ' εὐχαριστῶ, πολυχρονεμένε μου, τοῦ εἶπε, γιὰ τὴν καλοσύνη σου, ὁ Προφήτης μας νὰ σοῦ δίνῃ ὅλα τὰ καλὰ τοῦ κόσμου! Τὸ μόνο πρᾶγμα ποὺ ἔχω νὰ σοῦ ζητήσω εἶναι νὰ μὴ μὲ μεταθέσῃς, παρὰ νὰ μ' ἀφήσῃς ἐδῶ Κατῆ, ὡς ποὺ νὰ πεθάνω· κι' ἀκόμη, ν' ἀφίνῃς ὅσο μπορεῖς περισσότερο καιρὸ τοὺς Κατῆδες στὸν ἴδιο τόπο, γιὰ νὰ μποροῦν ἔτσι νὰ γνωρίζουν καλύτερα τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ πράγματα, στὸ μέρος ποὺ θὰ ὑπηρετοῦν,

Ὁ Σουλτάνος τοῦ ἀπάντησε πὼς θὰ τοῦ γίνῃ ἡ χάρη αὐτή, καὶ τοῦ ἔδωκε ἀκόμη ἕνα μεγάλο πουγγὶ γεμάτο λίρες.

ΠΑΝΑΓ. Δ. ΣΕΦΕΡΛΗΣ

Ο ΣΚΥΛΟΣ ΤΩΝ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΩΝ

Στὶς πόλεις, ὅταν πιάσῃ πυρκαϊά, συχνὰ μένουν τὰ παιδιὰ μέσα στὰ σπίτια. Καὶ εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ τὰ σώσουν. Τρομαγμένα, βουβὰ ἀπὸ τὸ φόβο, κρύβονται καὶ ὁ καπνὸς δὲν ἀφήνει νὰ τὰ βλέπῃ κανείς. Στὸ Λονδῖνο, τὴν πρωτεύουσα τῆς Ἀγγλίας, γυμνάζουν σκυλιὰ γιὰ νὰ βρίσκουν τὰ παιδιὰ καὶ νὰ τὰ σώζουν.

Οἱ σκύλοι αὐτοὶ εἶναι οἱ σύντροφοι τῶν πυροσβεστῶν, ζοῦν μαζί τους.

Στὸ Λονδῖνο ἕνας σκύλος, ὁ Μπόμπ, ἔσωσε δώδεκα παιδιά.

Μιὰ μέρα ἔπιασε φωτιὰ σ' ἕνα σπίτι. Οἱ πυροσβέσται ἔτρεξαν. Μιὰ γυναίκα ἔφθασε κλαίοντας. Στὸ σπίτι εἶχε μείνει τὸ μικρό της κοριτσάκι δυὸ χρονῶ.

Οἱ πυροσβέσται ἔστειλαν τὸν Μπόμπ. Ἐσκαρφάλωσε στὴ σκάλα καὶ χάθηκε μέσα στὸν καπνό. Ὕστερα ἀπὸ λίγα λεπτὰ βγῆκε ἀπὸ τὸ σπίτι κρατώντας στὸ στόμα του ἀπὸ τὸ πουκάμισο ἕνα μικρὸ κοριτσάκι.

Ἡ μητέρα ἔτρεξε καὶ μόλις εἶδε ζωντανὸ τὸ παιδί της, ἔκλαψε ἀπὸ χαρά. Οἱ πυροσβέσται ἔκαμαν χίλια χάδια στὸ Μπόμπ καὶ τὸν ἐξέταζαν προσεκτικὰ γιὰ γιὰ νὰ ἰδοῦν μήπως εἶχε καῆ πουθενά. Ἀλλὰ ὁ Μπόμπ προσπαθοῦσε νὰ τοὺς ξεφύγῃ γιὰ νὰ ξαναγυρίσῃ στὸ σπίτι.

Οἱ πυροσβέσται σκέφθηκαν πὼς κάποιος ἀκόμη θὰ εἶχε μείνει μέσα καὶ τὸν ἄφησαν ἐλεύθερο. Ὁ Μπόμπ ἔφυγε τρέχοντας καὶ γύρισε σὲ λίγο κρατώντας κάτι μὲ τὰ δόντια του.

Ὅλοι ἔσκασαν στὰ γέλια, ὅταν εἶδαν τί ἔφερνε: — Ἦταν μιὰ μεγάλη κούκλα.

(Ἀπὸ τὸ βιβλίο τῆς κ. Ζωῆς Σ. Φράγκου «Παιδικὰ Ἀναγνώσματα τοῦ Τολστόη»).

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Μυθιστόρημα ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὅμως, ἡ ἀπογοήτευση τοῦ Τζὰκ ἦταν μεγάλη, ὅταν εἶδε πὼς τὸ ἔλκηθρο δὲν διευθυνόταν πρὸς τὸ μέρος ποὺ ἤλπιζε. Εἶχε τὴν ἰδέα πὼς ὁ Σίγκλοο θὰ τραβοῦσε πρὲς τὸ μέρος τοῦ καταυλισμοῦ τους καὶ πὼς ἔτσι θὰ συναντοῦσε τοὺς συντρόφους του. Μὰ ὁ Ἐσκιμῶος διευθυνόταν ἴσια πρὸς τὸν βοριὰ καὶ διατήρησε τὴν κατεύθυνση αὐτὴ ἐπὶ πολλὲς ὧρες.

Ἐπιτέλους ὁ Τζὰκ διέκρινε τὸ δεύτερο μπαλλονάκι ποὺ ταλαντευόταν στὸν ἀέρα, δεμένο μ' ἕνα σπάγγο ποὺ κρατιόταν μὲ μιὰ πέτρα ἀπὸ τὸ ἔδαφος. Αὐτὸ τὸ ἰδιαίτερο χαρακτηριστικὸ ἔβαζε σὲ πολλὲς σκέψεις τὸν Κίντ. Αὐτὰ τὰ μπαλλονάκια ποὺ εἶχαν ἕνα τέτοιο βαρίδι, δὲν μποροῦσαν νὰ ἔρχονται ἀπὸ πολὺ μακριά. Ἐκεῖνα ποὺ εἶχαν πετάξει στὴ Σπιτσβέργη, δὲν εἶχαν κανένα βαρίδι δεμένο στὴν ἄκρη τους. Λοιπὸν δὲν μποροῦσε νὰ πρόκειται γιὰ κανένα ἀπὸ ἐκεῖνα, φερμένο ὡς ἐδῶ ἀπ' τὸν ἀέρα.

Ὁ Σίγκλοο κράτησε τὸ ἔλκηθρο σὲ ἀρκετὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὸ μπαλλονάκι ἐκεῖνο τοῦ διαβόλου, καὶ ἄφησε στὸν Κίντ τὴν φροντίδα νὰ μαζέψῃ τὸ καλὸ ἢ κακὸ πνεῦμα τοῦ ἀέρα καὶ νὰ ἐπισύρῃ τὴν ὀργή του στὸ δικό του τὸ κεφάλι. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἦταν διόλου δυσάρεστο γιὰ τὸ Τζάκ, ποὺ προτιμοῦσε βέβαια νὰ ἐξετάσῃ μόνος του τὸ μπαλλονάκι προτοῦ νὰ τὸ ἔχῃ ἀγγίξει κανένας ἄλλος πρίν. Ἄρχισε λοιπὸν νὰ βγάζῃ πρῶτα τὴν πέτρα ἀπὸ τὸ χιόνι ποὺ ἦταν ἀρκετὰ βαθιὰ χωμένη. Καὶ ἀμέσως τὰ μάτια του ἔπεσαν σ' ἕνα κομματάκι χαρτιοῦ ποὺ ἦταν διπλωμένο στὰ τέσσερα κι' ἦταν δεμένο στὴν πέτρα μ' ἕνα σπάγγο. Ἔχωσε τὸ χαρτὶ στὴν τσέπη του καὶ κρατώντας τὸ μπαλλόνι ἀπὸ τὸ σπάγγο, πλησίασε τὸν Σίγκλοο ποὺ τὸν παρατηροῦσε μὲ περιέργεια ἀνάμικτη μὲ δυσπιστία.

— Ἐσὺ χαρτί; τὸν ρώτησε ὁ Ἐσκιμῶος.

«— Ὤ, σκέφθηκε ὁ Τζάκ. Τίποτε δὲν μπορεῖς νὰ κρύψῃς ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους Τίποτε δὲν τοὺς ξεφεύγει.»

— Καὶ βέβαια ἔχω ἕνα χαρτί, ἀπάντησε στὸν Ἐσκιμῶο. Μήπως καὶ τὸ ἄλλο μπαλλονάκι εἶχε κανένα παρόμοιο;

Ὁ Σίγκλοο δυσκολεύτηκε πολὺ ὥςπου νὰ καταλάβῃ τὴν ἐρώτηση αὐτή, ὡστόσο χάρις στὴν ἐκφραστικὴ μιμικὴ τοῦ Κὶντ μπόρεσε στὸ τέλος νἀντιληφθῆ τί τὸν ρωτοῦσαν. Μὲ λόγια καὶ μὲ χειρονομίες ἐξήγησε κι' αὐτὸς στὸν Κὶντ ὅτι πραγματικῶς ἐκεῖνοι ποὺ εἶχαν ἀναλύψει τὸ πρῶτο μπαλλονάκι, εἶχαν φέρει μαζί τους καὶ κάποιο χαρτί, μὰ ὅτι τὸ χαρτὶ αὐτὸ τὸ εἶχε κάψει ὁ ἀγκακόης γιατί τὸ θεωροῦσε καταραμένο.

— Ὁ βλάκας! μουρμούρισε ὁ Κίντ. Μάθε γιὰ νὰ ξέρῃς, φίλε μου, πὼς δὲν πρέπει ποτὲ νὰ καταστρέφῃς ἕνα χαρτὶ προτοῦ νὰ ἰδῆς τί γράφει μέσα. Αὐτὸ εἶναι κανὼν ἀπαράβατος.

— Ὄχι καλό; ρώτησε ὁ Σίγκλοου ποὺ δὲν ἔνοιωθε γρὺ ἀπ' ὅλα ὅσα τοὔλεγε ὁ Κίντ.

— Στάσου μιὰ στιγμή. Τὰ μάτια μου πόνεσαν ἀπὸ τὴν ἀντηλιά. Περίμενε νὰ βάλω τὰ γυαλιά μου.

Ὁ Κὶντ ἔβαλε τὰ γυαλιά του κι' ἔβγαλε τὸ χαρτὶ ἀπ' τὴν τσέπη του ἀφοῦ πρῶτα στερέωσε τὸ σπάγγο τοῦ μπαλλονιοῦ δένοντάς το στὸ ἔλκηθρο.

— Μιὰ εἰδοποίηση; εἶπε ξεδιπλώνοντας τὸ μυστηριῶδες χαρτάκι. Καλὲ ὄχι. Εἶναι κάλεσμα γιὰ βοήθεια!

Τὸ μπιλλιέτο εἶχε γραφεῖ πρὶν ἀπὸ τρεῖς μέρες κι' εἶχε γραμμένες μὲ μολύβι αὐτὲς τὶς λέξεις:

«Χανόμαστε! Βοήθεια!

Ἀχιλλέας Ἀντρειωμένος».

Αὐτὸ ἦταν ὅλο. Μὰ ἀκριβῶς ἡ λακωνικότητά της δὲν ἔκανε πιὸ ἀπελπιστικὴ καὶ πιὸ παθητικὴ αὐτὴ τὴν ἐπίκληση; Ὁ Κὶντ τώρα γνώριζε ὅ,τι ἤθελε νὰ μάθῃ, χωρὶς ὅμως νὰ μάθῃ τίποτε καινούργιο. Μήπως δὲν ἦταν βέβαιος ἀπὸ πρὶν πὼς τὰ μπαλλονάκια αὐτὰ προερχόταν ἀπὸ τὸ «Λίμπερτυ» μιὰ καὶ εἶχαν γραμμένο τὄνομά του ἐπάνω τους; Καὶ μήπως εἶχε ποτὲ τὴν παραμικρὴ ἀμφιβολία πὼς τὸ ἀερόπλοιο, ἀφοῦ εἶχε κόψει τὶς ἄγκυρές του, φερόταν πρὸς τὴν καταστροφή; Μολαταῦτα δὲν ἤθελε νὰ ἐγκαταλείψῃ κάθε ἐλπίδα. Ἀλλὰ τώρα μὲ τὸ χαρτάκι αὐτὸ στὰ χέρια, ποὺ ἦταν χρονολογημένο ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς τραγικῆς ἐξαφάνισης τοῦ ἀεροπλοίου, ποιὰ ἐλπίδα μποροῦσε νὰ ἔχῃ ἀκόμη; «Χανόμαστε!» Δὲν ἦταν ἀρκετὰ θετικὸ αὐτό;

—Ὄχι καλό; ξαναρώτησε ὁ Σίγκλοο.

—Ὄχι, φίλε μου. Καθόλου καλὸ τοῦτη τὴ φορά!

Ἡ θλίψη του κι' ἡ κατάπτωσή του ἔπεισαν τὸν Ἐσκιμῶο γιὰ τὴν ἀπόλυτη εἰλικρίνειά του. Κι' ὁ Σίγκλοο δὲν ἔχασε στιγμή. Ἄρπαξε ἕνα σουγιὰ κι' ἔκοψε τὸ σπάγγο τοῦ μπαλλονιοῦ γιὰ ν' ἀπαλλαγῆ ἀπὸ μιὰ τόσο γρουσούζικη συντροφιά. Κι' ἡ γρηγοράδα μὲ τὴν ὁποία ὑψώθηκε στὸν ἀέρα τὸ μπαλλονάκι, τὸν ἔπεισαν πὼς ἔκανε καλὰ νὰ ξεφορτωθῆ τὸ κακοποιὸ ἐκεῖνο πνεῦμα τοῦ ἀέρα.

— Χούη! Χούη! ἔκαμε. Γυρίζουμε;
—Ὅπως θέλεις, εἶπε ὁ Κίντ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'.
Ὁ Ἀγκακόη

Μ' ὅλο ποὺ ἔννοιωθε μεγάλη ἠθικὴ κατάπτωση, ὁ Κίντ, στὸ δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς, συλλογιζόταν πὼς ἔπρεπε νὰ βρῇ ἕνα στρατήγημα γιὰ νὰ κατορθώσῃ νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὰ χέρια τῶν Ἐσκιμώων.

Δὲν ἔνοιωθε καμμιὰ ὄρεξη γιὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ κάνῃ παρέα μὲ τὸν Σίγκλοο, κι' ἀκόμη λιγότερο μὲ τὸν ἀγκακόη, ποὺ οἱ τρόποι του δὲν τοῦ ἄρεσαν καθόλου. Βέβαια, οὔτε ὁ ἕνας οὔτε ὁ ἄλλος τὸν εἶχαν κακομεταχειρισθεῖ. Μ' ἄραγε θὰ ἐξακολουθοῦσαν καὶ στὸ μέλλον νὰ τοῦ φέρνονται μὲ τὸν ἴδιο τρόπο; Ὁ ἄνθρωπος ποὺ εἶχε πληγώσει, δὲν μποροῦσε νἄρθῃ καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃ λόγο γιὰ τὸ χαμένο του αὐτί; Κι' ὕστερα, ἐκτὸς ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα, ἡ μυρωδιὰ ἐκείνη μέσα στὶς σκηνὲς τῶν Ἐσκιμώων ἦταν πραγματικὰ ἀνυπόφορη. Ὁ μικρὸς ἔνοιωθε ἀκόμη ἀναγούλα ὅταν τὴ θυμόταν, καὶ συλλογιόταν μὲ φρίκη πὼς θὰ ἦταν ἀναγκασμένος νὰ ξαπλωθῇ στὰ βρωμερὰ στρώματά τους καὶ νὰ λάβῃ κι' αὐτὸς μέρος στὰ γεύματά τους, νὰ φάῃ ψάρια ὠμά, ἢ ξύγκι φώκιας, καὶ νὰ πιῇ μουρουνόλαδο ἢ λάδι ἀπὸ θαλάσσιο ἐλέφαντα.

Ἔπειτα ὁ Τζὰκ ἔνοιωθε μεγάλη ἀνυπομονησία νὰ συναντήσῃ τοὺς φίλους του, τὸν Στέφενσον, τὸν Φονθιέλλ, τὸν Μπόμπ, νὰ τοὺς διηγηθῇ τὶς περιπέτειές του καὶ νὰ τοὺς δείξῃ τὰ εὑρήματά του. Τί θἄλεγαν ἄμα θὰ διάβαζαν τὴν ἀπεγνωσμένη ἐπίκληση τοῦ κ. Ἀχιλλέα Ἀντρειωμένου; Ὁ κακομοίρης ὁ κύριος Ἀχιλλέας! Κι' ὁ Κίντ τὸν φανταζόταν μέσα στὴ γενικὴ παραζάλη, νὰ κάθεται καὶ νὰ βρίσκῃ ἀρκετὴ ψυχραιμία γιὰ νὰ συντάσσῃ τὰ λακωνικὰ αὐτὰ μπιλλιετάκια, ποὺ τὰ ἐμπιστευόταν στὰ μπαλλόνια ὅπως ἕνας ναυαγὸς ἐμπιστεύεται τὶς τελευταῖες του λέξεις σὲ μιὰ μπουκάλα πεταγμένη στὴ θάλασσα. Μὰ τὴν ἀλήθεια, ἡ ἰδέα τοῦ κ. Ἀχιλλέα δὲν ἦταν καθόλου ἄσχημη. Πετώντας τὰ μπαλλονάκια αὐτά, ἔκανε σὰν τὸν Κοντορεβιθούλη. Δοκίμασε ν' ἀφήσῃ σημάδια στὸ δρόμο του, γιὰ νὰ δείξῃ στοὺς ἄλλους ποιὰ διεύθυνση ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσουν. Ἕνα μοναχὰ ξεχνοῦσε: Πὼς ἐκεῖνοι ποὺ εἶχαν μείνει κάτω στὴ γῆ, δὲν εἶχαν κανένα μέσο γιὰ νὰ τρέξουν νὰ βοηθήσουν τὸ «Λίμπερτυ».

Ὅπως κι' ἂν εἶχαν τὰ πράγματα, ὁ Τζὰκ ἀποφάσισε νὰ ἐκτελέσῃ τὸ σχέδιό του τῆς ἀποδράσεως τὸ ἴδιο ἐκεῖνο βράδυ, μόλις θἀποκοιμιόνταν οἱ Ἐσκιμῶοι. Βέβαια δὲν ἦταν ἡ ὄρεξη ποὺ τοῦ ἔλειπε γιὰ νὰ δοκιμάσῃ νὰ τὸ σκάσῃ ἐκείνη τὴν ἴδια στιγμή.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΙ ΕΙΔΑ ΣΤΟΥΣ ΔΕΛΦΟΥΣ

Α'.

Τὸ ταξίδι μὲ τὸ βαπόρι καὶ μὲ τὸ αὐτοκίνητο.—Ἀπὸ τὴν Ἰτέα στοὺς Δελφούς.—Ἡ φύση, τὸ χωριό.—Τὸ Μουσεῖο.—Οἱ ἀρχαιότητες.—Τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ

— Ἄλλος γιὰ τὴ «Μοσχάνθη», ἄλλος γιὰ τὴ «Μοσχάνθη»!

— «Ἀθῆναι», ἐδῶ «Ἀθῆναι», ἐδῶ!

Στὸ λιμάνι τοῦ Πειραιᾶ. Βαρκάρηδες, χαμάληδες, λοῦστροι, αὐτοκίνητα, καροτσάκια, βάρκες, καὶ στὸ βάθος ἕνα δάσος ἀπὸ κατάρτια καὶ φουγάρα ποὺ καπνίζουν ἀδιάκοπα. Κι' οἱ ταξιδιῶτες, μαζεμένοι στὴν προκυμαία, ζαλισμένοι κι' ἀλαλιασμένοι ἀπὸ τὸ πλῆθος καὶ τὴν ὀχλοβοή, τραβιοῦνται ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ ἀπὸ τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλο βαρκάρη. Ταξιδιῶτες κι' ἐμεῖς, μπαίνουμε σὲ μιὰ βάρκα καὶ φθάνουμε στὴν «Δωρίδα», τὸ πλοῖο ποὺ θὰ μᾶς πάῃ στὴν Ἰτέα, τὸ ἐπίνειο τῶν Δελφῶν. Τὸ βαπόρι εἶναι γεμάτο κόσμο. Στὸ κατάστρωμα, στὸ καπνιστήριο, στὴν τραπεζαρία, δὲν ὑπάρχει οὔτε ἕνας πάγκος γιὰ νὰ καθήσῃ κανείς Κι' ὁλοένα καταφθάνει καινούργιο πλῆθος, βαρκαδιὲς - βαρκαδιές, μπουλούκια - μπουλούκια. Κι' ὅλοι γιὰ τοὺς Δελφούς. Πᾶνε νὰ ἰδοῦν τὴν τρίτη Σειρὰ ἀπ' τὶς γιορτές, τώρα ποὺ διορθώθηκε ὁ καιρός, καὶ νἀπολαύσουν τὴ φύση μὲ τὴ μαγιάτικη πανσέληνο. Ναί, μὰ ποῦ θὰ χωρέσουν ὅλοι αὐτοί; Ποῦ θὰ κοιμηθοῦν; Ποῦ θὰ περάσουν τὶς δέκα ὧρες τοῦ ταξιδιοῦ;

Ὅλοι οἱ πάγκοι καὶ τὰ σκαμνιὰ τοῦ βαποριοῦ εἶναι πιασμένα. Μά... τί εἶναι τοῦτο; Ἕνα σακκὶ μὲ πατάτες; Περίφημα! Οὔτε τὸ καλύτερο σωμιὲ δὲν εἶναι τόσο ἀναπαυτικό. Ἐδῶ θὰ περάσουμε τὴ νύχτα.

Ξεκινᾶμε. Ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ δυὸ φανάρια. Ἕνα πράσινο κι' ἕνα κόκκινο. Βγαίνουμε ἀπ' τὸ λιμάνι. Στὸ μαῦρο οὐρανὸ ξεχωρίζουν πιὸ μαῦρα ἀκόμη τὰ βουνὰ τῆς Ἀττικῆς, τἀκρογιάλια της, τὰ νησάκια τοῦ Σαρωνικοῦ. Τἀστέρια φεγγοβολοῦν ἀπὸ ψηλὰ καὶ χιλιοκαθρεφτίζονται στὰ κύματα. Μὰ τὴν ἀλήθεια, ἐδῶ πάνω στὸ σακκὶ μὲ τὶς πατάτες, δὲν εἶναι χειρότερα ἀπ' ὅ,τι μέσα στὶς στενὲς καὶ ἀποπνιχτικὲς καμπίνες.

Καλέ, τί εἶν' ἐκεῖνα τὰ φῶτα πέρα μακριά; Ὁ Ἰσθμός. Μπά, πότε φθάσαμε κιόλας; Μὰ δὲν εἶναι καὶ νωρίς. Ἐντεκάμισυ. Πότε πέρασε ἡ ὥρα!

Τὸ βαπόρι πηγαίνει τώρα ἀργότερα. Μὰ ἔξαφνα, ὁ Ἰσθμὸς ποὺ βρισκόταν μπροστά μας, βρέθηκε στὸ πλάϊ, καὶ τώρα τὸν ἔχουμε πίσω μας. Καλέ, τί συμβαίνει; Γυρίζουμε πίσω; Ὄχι, μὰ μέσα στὸν Ἰσθμὸ βρίσκεται ἄλλο βαπόρι ποὺ ἔρχεται ἀπὸ τὴν Πάτρα. Καὶ ἐπειδὴ δὲν χωροῦν δυὸ βαπόρια γιὰ νὰ περάσουν μαζί, πρέπει ἐμεῖς νὰ τὸ περιμένουμε κι' ἐντωμεταξὺ νὰ κάνουμε βόλτες.

Ὁ πλοίαρχος γκρινιάζει, βρίζει, φωνάζει. Οἱ ὧρες περνοῦν, ὁ Ἰσθμὸς ὅλο καὶ ἀλλάζει θέση, ἀλλὰ πάντα βρίσκεται μακριά μας.

Νὰ το τώρα τὸ βαπόρι. Τί μεγάλο ποὺ εἶναι. Τὸ κατάστρωμά του ὁλοφώτιστο μὰ ἄδειο. Οἱ ἐπιβάτες κοιμοῦνται βέβαια. Ἐκεῖ δὲν εἶναι συνωστισμὸς ὅπως σὲ μᾶς. Στὸ καλό! Καλὸ ταξίδι.

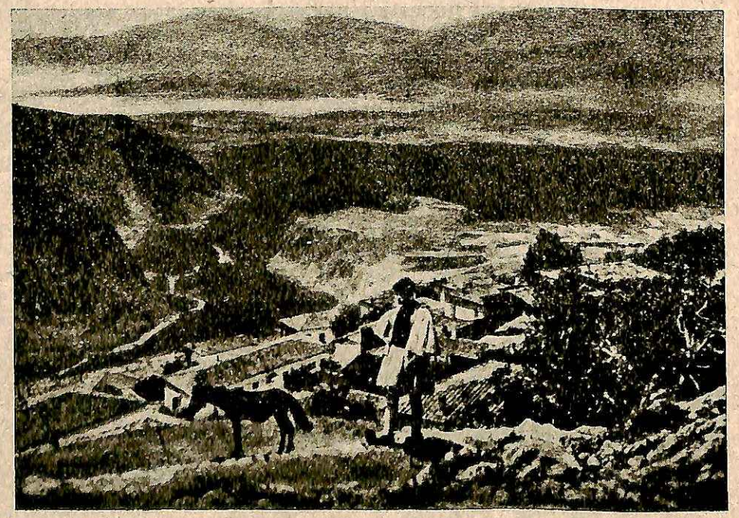

Οἱ Δελφοί. Στὸ βάθος ὁ Κρισαῖος Κόλπος.

Νὰ τος τώρα ὁ Ἰσθμὸς ἀπὸ κοντά. Ἡ «Δωρὶς» περνάει μέσα ἀπὸ τὴ Στερεὰ καὶ τὴν Πελοπόννησο. Τί μακρὺς ποὺ εἶναι! Καὶ τί πανύψηλες καὶ ἀπότομες οἱ πλευρές του! Μόλις διακρίνει κανεὶς μιὰ λουριδίτσα οὐρανὸ ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του. Δεξιὰ κι' ἀριστερά, στὰ τοιχώματα, εἶναι ἠλεκτρικοὶ λαμπτῆρες. Μπροστά μας σχηματίζουν μιὰ φωτεινὴ γραμμή, κι' ἐκεῖνοι ποὺ ἀφίνουμε πίσω μας κάνουν ἄλλη μιὰ ποὺ ὁλοένα μεγαλώνει. Τὸ βαπόρι, περνώντας ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ στενὸ πέρασμα, σηκώνει μεγάλα κύματα ποὺ σποῦν δεξιὰ κι' ἀριστερὰ μὲ ὑπόκωφη βουή. Μπροστά μας, πρὸς στὴν ἔξοδο τοῦ ἰσθμοῦ, ἀνάμεσα ἀκριβῶς ἀπὸ τὶς δυὸ πλευρές, διακρίνεται τὸ φεγγάρι κατακόκκινο ποὺ γέρνει πρὸς τὴ δύση του. Ἡ ὥρα εἶναι δύο μετὰ τὰ μεσάνυχτα.

Νὰ καὶ ὁ Κορινθιακός. Μ' αὐτὸς δὲν εἶναι σὰν τὸ Σαρωνικό. Ἐδῶ φυσάει δυνατά, τὸ βαπόρι χορεύει πάνω στὰ κύματα, κι' οἱ ρωμαντικοὶ ἐπιβάτες τρέχουν νὰ κρυφθοῦν ὅπου-ὅπου. Ἀντίο, φιλόξενο σακκὶ μὲ τὶς πατάτες Τὸ κρύο εἶναι τόσο δυνατό, ποὺ πρέπει νὰ σ' ἐγκαταλείψουμε.

Καὶ τώρα, μαζεμένοι στὸ καπνιστήριο, ἄλλοι χάμω καθισμένοι, ἄλλοι ὀρθοί, ἄλλοι μὲ τὸ κεφάλι ἀκουμπισμένο στὸ τραπέζι, περνοῦμε ὧρες ἀγωνίας περιμένοντας πότε νὰ τελειώσῃ ἐπιτέλους τὸ μαρτυρικὸ αὐτὸ ταξίδι. Μὰ νά, ἀρχίζει νὰ ξημερώνῃ Ὁ οὐρανὸς ἀσπρίζει, τὰ βουνὰ ξεχωρίζουν καλύτερα τώρα, κι' ἡ θάλασσα φαίνεται σὰ νὰ ἡμερεύει κι' αὐτή. Στοὺς ἄμοιρους καὶ ταλαιπωρημένους ταξιδιῶτες γυρίζει πίσω ἡ ἐλπίδα καὶ τὸ θάρρος.

Ὁ ἥλιος ξεπρόβαλε ἄχρωμος καὶ θολὸς κι' αὐτὸς σὰν κακονυχτισμένος ταξιδιώτης. Οἱ ἐπιβάτες τῆς «Δωρίδος» κοιτάζουνται μεταξύ τους, καὶ τώρα μὲ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας βλέπουν καλύτερα τὰ χάλια τους. Μαλλιὰ ξεχτένιστα, πρόσωπα χλωμά, μάτια μαῦρα ἀπὸ τὴν ἀϋπνία.

Νὰ τὸ Γαλαξίδι. Δόξα σοι ὁ Θεός! φτάσαμε πιά. Σὲ μισὴ ὥρα εἴμαστε στὴν Ἰτέα. Δώδεκα ὧρες σωστὲς κράτησε τὸ ταξίδι τῆς «Δωρίδος».

Στὴν Ἰτέα γίνεται ἡ ἴδια φασαρία ποὺ ἔγινε καὶ στὸν Πειραιᾶ. Βάρκες πλησιάζουν, βαρκάρηδες φωνάζουν, ἐπιβάτες ἀλληλοσπρώχνονται, βαλίτσες κατεβαίνουν.

— Τὸ καλάθι, καλέ, ποῦ εἶναι τὸ καλάθι;

— Τὸ χέρι σας, κύριε. Πηδήξτε, μὴ φοβάστε.

— Καλὲ Μαρίκα, κατέβα, παιδί μου, καὶ σύ. Θὰ μείνῃς στὸ βαπόρι.

— Μαμμά! μαμμά!.. Πρόσεχε!

Ἡ Ἰτέα: Μιὰ μικρούλα πολιτεία μ' ἕναν πελώριο μῶλο. Στὴν προκυμαία περιμένουν ἀμέτρητα αὐτοκίνητα γιὰ νἀνεβάσουν τὸν κόσμο στοὺς Δελφούς. Κι' ἀρχίζει τὸ δεύτερο τμῆμα τοῦ ταξιδιοῦ. Κι' αὐτὸ ἀρκεῖ γιὰ νἀποζημιώσῃ ὁλότελα γιὰ ὅλες τὶς ταλαιπωρίες τοῦ πρώτου.

***

Ὁ δρόμος ἀπὸ τὴν Ἰτέα στοὺς Δελφοὺς περνάει πρῶτα ἀνάμεσα ἀπὸ ἕνα μεγάλο ἐλαιῶνα. Ἐλιὲς πανύψηλες, θαλερώτατες καὶ γεμάτες ἄνθη, γέρνουν τὰ κλαριά τους πάνω ἀπὸ τὸ δρόμο. Χάμω τὸ χῶμα εἶναι κατάσπαρτο μὲ μαργαρίτες, παπαρούνες κι' ἄλλα ἀγριολούλουδα. Τὸ μάτι ξεκουράζεται τόσο πολὺ μ' αὐτὴ τὴ θέα, ποὺ λέει κανεὶς νὰ μὴν λιά, ποὺ φεύγουν τρομαγμένα μπροστὰ στ' αὐτοκίνητα καὶ μὲ παιδιὰ ποὺ τρέχουν ἀπὸ πίσω τους μὲ ἀλαλαγμούς.

Τώρα πάλι νέες κορδέλλες καὶ νέες ἀνηφοριές. Κι' ἐπιτέλους ξεπροβάλλουν οἱ Δελφοί, ἐντελῶς ἀπρόοπτα, γιατὶ εἶναι κρυμμένοι ἀπὸ μέσα, πίσω ἀπὸ μιὰ στροφή. Δηλαδή, τὸ χωριὸ ποὺ φθάνουμε δὲν λέγεται Δελφοὶ κι' οὔτε εἶναι χτισμένο στὴ θέση τῶν παλιῶν Δελφῶν. Εἶναι τὸ Καστρί, μεγάλο ὅσο καὶ τὸ Χρυσό, μὲ ἄσπρα σπίτια σὰν κι' αὐτό, μὲ πλατάνια καὶ μὲ νερά, ποὺ κελαρύζουν παντοῦ καὶ μετκβάλλουν κάθε δεύτερο δρόμο σὲ πραγματικὸ ρυάκι. Ὡστό-

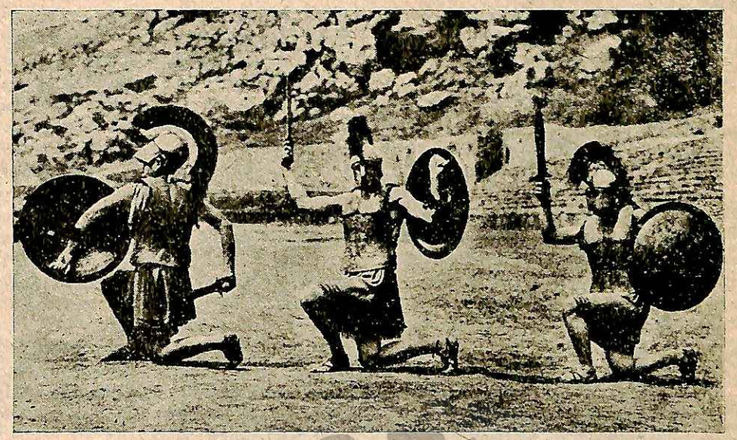

Ὁ Πυρρίχιος στὸ Στάδιο τῶν Δελφῶν.

τελειώσῃ ποτὲ ὁ ἐλαιώνας. Μὰ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ τελειώσῃ. Τὸν διαδέχονται ἀμπέλια μὲ χλωρὸ-χλωρὸ χρυσοπράσινο φύλλωμα. Κι' ὕστερα ἔρχονται τὰ χωράφια, ὅπου τὰ στάχυα ἐδῶ δὲν ἔχουν κιτρινίσει ἀκόμη. Κι' ὁ δρόμος τώρα ὅλο ἀνηφορίζει. Ἡ μιὰ κορδέλλα διαδέχεται τὴν ἄλλη, κι' ὁ κάμπος μὲ τὸν ἐλαιώνα του καὶ τ' ἀμπέλια του ἁπλώνεται τώρα κάτω ἀπὸ τὰ πόδια μας Οἱ κορδέλλες γίνονται ὁλοένα πιὸ ἀπότομες. Ὧρες ὧρες τ' αὐτοκίνητο περνάει ἀνάμεσα ἀπὸ ψηλοὺς βράχους, ποὺ τοὺς ἔχουν κόψει γιὰ ν' ἀνοίξουν τὸ δρόμο.

Νὰ ἕνα χωριουδάκι. Δηλαδὴ δὲν εἶναι χωριουδάκι, ἀλλὰ μεγάλο χωριό. Εἶναι τὸ Χρυσό, ἡ ἀρχαία Κρίσσα, ποὺ ἡ ἱστορία λέει πὼς τὴν κατάστρεψαν τὸ 585 π. Χ. ὕστερα ἀπὸ ἀπόφαση τῶν Ἀμφικτυόνων, γιατὶ οἱ κάτοικοί της φορολογοῦσαν, σὰν σημερινοὶ αἰσχροκερδεῖς, τοὺς ταξιδιώτες ποὺ πήγαιναν νὰ συμβουλευθοῦν τὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν. Καὶ τώρα ἡ πλουσία καὶ ἰσχυρὴ Κρίσσα εἶναι ἕνα χωριὸ μὲ μικρὰ κάτασπρα καὶ πρόσχαρα σπιτάκια, μὲ νερὰ ποὺ τρέχουν ἕνα γύρω, μὲ πλατάνια, μὲ σκυσο ἐδῶ θὰ καταλύσουν οἱ ξένοι, ἐδῶ γίνεται ἡ Ἔκθεση, ἐδῶ εἶναι τὰ γραφεῖα τῶν ἑορτῶν. Τὰ ἐρείπια, τὸ Στάδιο, τὸ Θέατρο, βρίσκονται ὡς πέντε λεπτὰ μακρύτερα ἀπὸ τὸ τελευταῖο σπιτάκι τοῦ χωριοῦ.

Στὶς ἀρχαιότητες μπορεῖ κανεὶς νὰ πάῃ ἀπὸ τὸ δημόσιο δρόμο, ποὺ εἶναι ὅλος φυτεμένος μὲ καταπράσινα δέντρα καὶ ποὺ ἐξακολουθεῖ ὡς τὴν Ἀράχωβα. Μὰ ὅσο κι' ἂν βιάζεται κανεὶς νὰ πάῃ νὰ ἰδῇ τὸ μέρος, ποὺ ἡ Πυθία ἔλεγε τοὺς χρησμούς της, εἶναι ἀδύνατο νὰ περπατήσῃ γρήγορα. Θέλοντας καὶ μή, θὰ σταθῇ κάθε δυὸ βήματα γιὰ νὰ θαυμάσῃ τὴν ὑπέροχη θέα ποὺ ἁπλώνεται μπροστά του, δεξιά του καὶ πίσω του.

Ἀντίκρυ μας ἔχουμε τὸν Παρνασσό, πανύψηλο κι' ἐπιβλητικὸ μὲ τὴ χιονοσκέπαστη κορυφή του καὶ μὲ τὸ μεγαλύτερο τμῆμα του κρυμμένο πίσω ἀπὸ ἄλλα χαμηλότερα βουνά, ποὺ διαδέχονται τὸ ἕνα τ' ἄλλο σκαλωτὰ ὡς κάτω στὴν κοιλάδα μὲ ὁλοένα ἁπαλώτερο πράσινο. Δεξιά μας εἶναι ἡ Δίρφυς, γυμνὴ κι' ἄγρια μὲ λίγους θάμνους μόνο φυτρωμένους ἐδῶ κι' ἐκεῖ στὴ ράχη της.

Αριστερὰ εἶναι οἱ Φαιδριάδες, βράχοι πανύψηλοι κι' ἀπότομοι, ποὺ στὴν κορφή τους δὲ μπόρεσε κανεὶς ν' ἀνεβῇ καὶ μοναχὰ οἱ ἀετοὶ ἔχουν χτισμένες τὶς φωλιές τους. Κι' ἀπὸ κάτω ἁπλώνεται ἡ κοιλάδα βαθειὰ καὶ κατάφυτη ἀπὸ χωράφια κι' ἀμπέλια, καὶ ξανοίγεται ξαφνικὰ κάτω ἀπὸ τὸ Χρυσό, σχηματίζοντας τὸν κάμπο μὲ τ' ἀμπέλια καὶ τοὺς ἐλαιῶνες, ποὺ τώρα ἀπὸ μακρυὰ ξεχωρίζουν σὰν ἕνας σταχτοπράσινος πελώριος λεκὲς ἀνάμεσα στὸ χλωρὸ πράσινο τῶν χωραφιῶν. Πέρα, μακριά, φαίνεται ὁ κόλπος τῶν Σαλώνων κι' ἡ Ἰτέα, κι' ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι τόσο καθαρή, ὥστε μπορεῖ κανεὶς νὰ διακρίνῃ ὅλα τὰ βαπόρια, ὅσα βρίσκουνται μέσ' στὸ λιμάνι, καὶ τὸ μικρὸ νησάκι μὲ τὴν κάτασπρη ἐκκλησίτσα. Ἀπὸ μακριὰ ἀκούγεται τὸ βέλασμα τῶν ἀρνιῶν, τὸ σαλάγισμα τῶν βοσκῶν, ὁ ἦχος τῶν κουδουνιῶν. Ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ ἡ θάλασσα, ὁ κάμπος τὰ πράσινα χωράφια. Ἀπὸ τὴν ἄλλη τὰ πανύψηλα βουνά, οἱ ἄγριοι βράχοι, ἡ βαθειὰ κοιλάδα. Κι' ὅλα αὐτὰ μαζὶ ἀποτελοῦν ἕνα θέαμα τόσο ἐπιβλητικὸ καὶ τόσο μεγαλοπρεπές, ποὺ μένει κανεὶς ἄθελά του καθηλωμένος στὴν ἴδια θέση γιὰ νὰ τὸ θαυμάσῃ, καὶ συλλογίεται πόσο δίκιο εἶχαν οἱ ἀρχαῖοι νὰ διαλέξουν τοὺς Δελφοὺς γιὰ ἱερὸ τόπο τοῦ Ἀπόλλωνα, πιὸ ὡραίου ἀπ' τοὺς θεούς τους.

***

Μὰ ὡστόσο πρέπει νὰ προχωρήσουμε. Νὰ οἱ ἀρχαιότητες, νὰ καὶ τὸ Μουσεῖο. Ἂς μποῦμε μέσα γιὰ νὰ ἰδοῦμε τὰ ὑπολείμματα τοῦ παλαιοῦ πλούτου καὶ τῆς λαμπρότητας τῶν Δελφῶν. Τὸ πρῶτο πρᾶγμα ποὺ ἀντικρύζουμε μόλις μποῦμε, εἶναι ὁ περίφημος Ἡνίοχος. Τὸ ἄγαλμα εἶναι χάλκινο, κι' ὁ ἔφηβος ποὺ παριστάνεται φοράει ἕνα μακρὺ χιτῶνα ποὺ τοῦ φτάνει ὣς τοὺς ἀστραγάλους. Μὲ τὰ χέρια του κρατάει χαλαρὰ τὰ χαλινάρια, γιατὶ τώρα πιὰ ἔχει μπεῖ στὸ Στάδιο νικητὴς καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ βιάζῃ τἄλογά του. Τὸ στόμα του εἶναι μισάνοιχτο καὶ τὰ μάτια του κοιτάζουν μπρὸς ἀφηρημένα. Εἶναι σὰ νὰ μὴν ἔχει ἀκόμη νοιώσει ὅλη τὴ χαρὰ τοῦ θριάμβου καὶ τῆς νίκης του. Τὸ ροῦχο του δὲν κυματίζει πιὰ στὸν ἄνεμο. Πέφτει ἴσιο κάτω σὲ βαρειές, σοφὰ καμωμένες πτυχές. Τὰ πόδια του εἶναι χωρὶς σαντάλια, μὰ τόσο θαυμάσια καμωμένα, ποὺ ἂν δὲν εἶχαν τὸ χρῶμα τοῦ χαλκοῦ, θὰ ἔλεγε κανεὶς πὼς εἶναι ζωντανά. Μὰ ποῦ εἶναι τὸ ἅρμα του; Ποῦ εἶναι τἄλογά του μὲ τὰ ἁπλοῖα νίκησε; Δὲν ὑπάρχουν. Δὲν βρέθηκαν πουθενά. Ἀπ' ὁλόκληρο τὸ θαυμάσιο ἐκεῖνο σύμπλεγμα ποὺ εἶχε στήσει ὁ νικητὴς ἁρματοδρόμος γιὰ ἀνάμνηση τῆς νίκης του, δὲν σώθηκαν παρὰ μόνο τὰ πίσω πόδια τοῦ ἑνὸς ἀλόγου καὶ ὁ ὡραῖος ἔφηβος μὲ τὸ ἀφηρημένο χαμόγελο.

Μὰ ἂς προχωρήσουμε τώρα καὶ πρὸς τὶς αἴθουσες τῆς ἀρχαϊκῆς ἐποχῆς. Νὰ ἡ γύψινη ἀναπαράσταση τῆς εἰσόδου τοῦ θησαυροῦ τῶν Σιφνίων, τοῦ κτιρίου δηλαδὴ ποὺ εἶχαν κτίσει οἱ Σίφνιοι γιὰ νὰ φυλάνε τἀφιερώματά τους πρὸς τὸν Πύθιο Ἀπόλλωνα. Ἀπὸ τὸ κτίριο ὁλόκληρο μονάχα αὐτὴ ἡ πρόσοψη σώθηκε ὁπωσδήποτε, μὲ τὶς δυὸ χαριτωμένες Καρυάτιδές της, ποὺ καθεμιὰ ἀνασηκώνει μὲ τὸ ἕνα χέρι τὸ μακρὺ χιτῶνα της καὶ μὲ τἄλλο κρατᾶ ἕνα λουλούδι. Ὁ ὄγκος ποὺ στηρίζεται ἀπάνω στὸ κεφάλι τους δὲν φαίνεται νὰ τὶς βαραίνει διόλου. Ἴσαΐσα χαμογελοῦν, ἕνα λεπτὸ καὶ αἰνιγματικὸ χαμόγελο, ποὺ εἶναι τυπικὸ σὲ ὅλα τὰ ἀγάλματα τῆς ἀρχαϊκῆς ἐποχῆς.

Τὸ ἴδιο χαμόγελο ἔχει κι' ἡ Σφίγγα τῶν Ναξίων, ἕνα ἄγαλμα ποὺ παριστάνει ἕνα λιοντάρι μὲ πρόσωπο γυναίκας καὶ φτερὰ ἀετοῦ. Εἶναι στημένο πάνω σ' ἕναν πελώριο κίονα ποὺ εἶναι τόσο ψηλός, ὥστε φθάνει ὣς τὸ ταβάνι τοῦ Μουσείου. Ἔξω στὸ ὕπαιθρο ποὺ θὰ ἦταν στημένο, δὲν θὰ ἔκανε τόσο μεγάλη ἐντύπωση τὸ μέγεθός του. Ὡστόσο ἐδῶ δὲν μπορεῖ κανεὶς παρὰ νὰ θαυμάσῃ τὸ ὕψος καὶ τὴν ἐπιβλητικότητά του καὶ νὰ φανταστῇ πόσο ὡραιότερο θὰ ἦταν τὴν ἀρχαία ἐποχή, ὅταν θὰ εἶχε κι' ὅλα τὰ χρώματά του.

Στὴν ἄλλη αἴθουσα βρίσκονται καὶ οἱ Κοῦροι, δυὸ ἀρχαϊκὰ ἀγάλματα τοῦ Κλέοβι καὶ τοῦ Βίτωνα, ποὺ ἔχουν τὰ χέρια κολλημένα στὸ σῶμα καὶ τὸ ἕνα πόδι προτεταμένο κι' ἄκαμπτο.

Νὰ τώρα κι' ὁ «ὀμφαλὸς τῆς γῆς», μιὰ πελωρία πέτρα σφαιρικὴ ἀπὸ πάνω καὶ γεμάτη σκαλίσματα. Ἡ πέτρα αὐτὴ εἶχε στηθεῖ στὸ μέρος ἀκριβῶς ὅπου, σύμφωνα μὲ τὴν παράδοση, συναντήθηκαν δυὸ ἀετοὶ ποὺ εἶχαν σταλεῖ ἀπὸ τὸν Δία· ὁ ἕνας νὰ πετάξῃ ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ κι' ὁ ἄλλος ἀπὸ τὴ Δύση.

Καὶ τώρα ἂς προχωρήσουμε στὶς μεταγενέστερες ἐποχές. Τὰ περισσότερα πράγματα εἶναι συντρίμματα καὶ δύσκολα κανεὶς μπορεῖ νὰ σχηματίσῃ μιὰ ἰδέα τοῦ τί ἦταν στὴν ἀρχαία ἐποχή. Στὴν τελευταία αἴθουσα εἶναι μερικὰ ἀκέραια, ποὺ μπροστὰ σ' αὐτὰ δὲν μποροῦμε παρὰ νὰ σταματήσουμε. Καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα εἶναι τρεῖς πανύψηλες στῆλες, ποὺ κι' αὐτὲς φθάνουν ὣς τὸ ταβάνι τοῦ Μουσείου. Ἡ μιὰ εἶναι τριγωνικὴ στήλη γεμάτη ἐπιγραφές, ποὺ τὴν εἶχαν ἀφιερώσει οἱ Μεσσήνιοι καὶ ποὺ στὴν κορυφή της φαίνεται πὼς ἦταν στημένο ἕνα ἄγαλμα ἴδιο μὲ τὴ νίκη τοῦ Παιωνίου ποὺ βρέθηκε στὴν Ὀλυμπία. Ἀριστερά της εἶναι μιὰ ἄλλη στήλη τετράγωνη, πανύψηλη κι' αὐτή, ποὺ εἶχε στήσει στοὺς Δελφοὺς ὁ Περσέας, ὁ δυστυχισμένος βασιλιὰς τῆς Μακεδονίας, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ βάλῃ πάνω της τὸ ἄγαλμά του. Μ' ἀντὶ γιὰ τὸ δικό του ἄγαλμα μπῆκε πάνω στὴ στήλη τὸ ἄγαλμα τοῦ νικητῆ του, τοῦ Αἰμίλιου Παύλου, ποὺ τὸστησε ὁ ἴδιος ὅταν νίκησε τὸν Περσέα.

Καὶ στὴν ἄλλη ἄκρη βλέπουμε μιὰ θαυμάσια στήλη ποὺ μοιάζει σὰν βλαστάρι λουλουδιοῦ. Ἀπὸ τὸ κέντρο του ξεπετιοῦνται φύλλα ἀκάνθης, πελώρια κάτω-κάτω καὶ μικρότερα ἐπάνω. Μ' ὅλο τὸν ὄγκο της ὅμως, ἡ κολόννα αὐτὴ ἔχει κάτι τὸ τόσο ἀνάλαφρο κι' ἀέρινο, ποὺ ἀπορεῖ κανένας πῶς μποροῦσε νὰ στέκεται ἔξω στὸ ὕπαιθρο, χωρὶς κανένα ὑποστήριγμα, καὶ νὰ μὴν γκρεμίζεται. Καὶ τὴν ἐλαφρότητά της μεγαλώνουν ἀκόμη περισσότερο οἱ τρεῖς αἰθέριες γυναικεῖες μορφὲς ποὺ βρίσκουνται στὴν κορυφή της. Εἶναι τρεῖς νέες κοπέλλες ποὺ χορεύουν, φορώντας ἐλαφρότατους χιτῶνες ποὺ φθάνουν ὣς τὸ γόνατο μονάχα, Ἔχουν τὸ πόδι τους ἀνασηκωμένο λίγο καὶ τὸ δεξί τους χέρι ὑψώνεται πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι τους. Μὲ τ' ἀριστερό τους χέρι κρατοῦν τὴν ἄκρη ἀπὸ τὸ φουστανάκι τους, καὶ βλέποντάς της νομίζει κανεὶς πὼς ὥρα-ὥρα θὰ ζωντανέψουν . . .

Μὰ δὲ ζωντανεύουν, ἀλίμονο. Εἶναι ἀκίνητες κι' ἄψυχες ὅπως καὶ ὅλα τ' ἄλλα ἀγάλματα ποὺ βρίσκουνται ἐδῶ μέσα, ὅπως ὁ Ἀντίνοος, ποὺ μᾶς κοιτάζει παραπέρα γέρνωντας μελαγχολικὰ τὸ κεφάλι του, ὅπως ὁ Ἀγίας, ὁ ὡραῖος ἔφηβος μὲ τὸ ἀθλητικὸ σῶμα καὶ τὰ σακατεμένα χέρια. Ἂς τοὺς ἀφήσουμε ἐδῶ ποὺ βρίσκουνται ἴδιοι μὲ μαρμαρωμένα βασιλόπουλα τοῦ παραμυθιοῦ, κι' ἂς βγοῦμε ἔξω στὸ ὕπαιθρο, στὸν ἥλιο, νὰ περιπλανηθοῦμε μέσ' στὸν ἱερὸ τόπο ποὺ ἔκλεινε ὅλους αὐτοὺς τοὺς θησαυροὺς καὶ τόσους ἄλλους ἀκόμα ἀμέτρητους, ἄγνωστους καὶ χαμένους γιὰ μᾶς.

***

Μὰ κι' ἐδῶ ἀκόμη, παρ' ὅλο τὸν λαμπρὸ ἥλιο καὶ τὸν ἀνοιξιάτικο βουνίσιο ἀέρα, δὲν μπορεῖ κανεὶς παρὰ νὰ μελαγχολήσῃ. Τί σώζεται ἀπὸ τὸν περίβολο τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ἀπόλλωνος; Μονάχα συντρίμματα, ἐρείπια, πέτρες πεταμένες ἡ μιὰ πάνω στὴν ἄλλη, καὶ κολόννες πεσμένες κάτω μὲ τοὺς σπονδύλους τους σπασμένους καὶ ἀραδιασμένους τὸν ἕνα πίσω ἀπὸ τὸν ἄλλο. Τί ἰδέα μποροῦμε νὰ λάβουμε γιὰ τὴν παλιὰ μεγαλοπρέπεια τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνα, ποὺ θάμπωνε ἀπὸ μακριὰ μὲ τὶς χρυσὲς ἀσπίδες ποὺ ἦταν κρεμασμένες στὶς κολόννες του, μὲ τὰ γλυπτά του καὶ τὰ σοφὰ ρητὰ τὰ σκαλισμένα στὴν πρόσοψή του; Τώρα ἀπὸ ὁλόκληρο τὸ κτίριο δὲν σώζεται παρὰ μονάχα ἡ βάση, μερικὲς κολόννες πεσμένες κι' αὐτές, καὶ μερικὰ σκαλοπάτια ποὺ ἀνάμεσά τους φυτρώνουν μαργαρίτες.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Ο ΠΑΛΙΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

Τὴ γνώριμη τὴ στράτα, ποὺ περ-
[νοῦσα
Σὰν ἤμουνα παιδάκι, ἀναθυμέ-
[μαι,
Σκαλίζω στὰ παλιὰ καὶ συλλο-
[γίεμαι
Στὴν περασμένη μου ζωὴ πῶς
[ζοῦσα.

Πρωὶ-πρωὶ χαρούμενα ξυπνοῦσα.
Ἀπ' τῆς μαννούλας τὸ χέρι κρα-
[τιέμαι,
Καὶ μὲ τὴ σάκκα στὸ σχολειὸ ὁ-
[δηγιέμαι,
Ἀπ' τὸν καλὸ δρομάκο π' ἀγα-
[ποῦσα.

Πόσες φορὲς δὲν ἔκλαψα περ-
[νώντας,
Γιατ' ἤμουν τιμωρία· μὰ καὶ πό-
[σες
Ἀνάλαφρα περνοῦσα τραγου-
[δώντας!..

Τὸ μονοπάτι τὸ φτωχὸ ἔχει γίνει
—Σβυστήκανε κι' οἱ θύμησές μου
[οἱ τόσες—
Δρόμος πλατὺς ποὺ ἀδιάφορο μ'
[ἀφίνει.

Φιλόσοφη

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Τὶς μέρες ποὺ δὲν εἴχαμε σχολεῖο, τὶς διαθέσιμες ὧρες ποὺ δὲ μᾶς ἀπασχολοῦσε ἡ μελέτη, τὶς περνούσαμε σ' ἕνα μικρὸ ζαχαροπλαστεῖο, ἀπέναντι ἀκριβῶς ἀπὸ τὸ Γυμνάσιό μας. Ἦταν γιὰ μᾶς σωστὸ καταφύγιο, ἀπόμερο, χωρὶς περίεργους κι' ἐνοχλητικοὺς πελάτες.

Ἀλλά, μέσα σ' αὐτὸ τὸ καθαυτὸ μαθητικὸ κέντρο, ἕνας τρομαχτικὸς θόρυβος γινόταν κάθε μέρα.

Συζητώντας πάνω σὲ διάφορα σχολικά, μαθητικὰ ζητήματα, διαφωνώντας γιὰ τοὺς καθηγητὲς ἢ τὴ σκοπιμότητα τῶν Λατινικῶν, ἀνοίγοντας ἀκαδημαϊκὲς συζητήσεις γιὰ πολιτικὴ κοινωνιολογία, φιλοσοφία, τέχνες, ἐπιστῆμες καὶ γιὰ τή . . . Λογοτεχνία, κι' ἐκφράζοντας ὁ καθένας τὴ δική του γνώμη, ποὺ προσπαθοῦσε νὰ τὴν ἐπιβάλῃ καὶ στοὺς ἄλλους ὁπωσδήποτε, καταντοῦσε στὸ τέλος νὰ δημιουργοῦμε ἕνα ἀληθινὸ πανδαιμόνιο.

Ὁ καλοκάγαθος καταστηματάρχης, ποὺ κατὰ βάθος δὲν ζημιωνόταν ἀπ' αὐτά μας τὴν ἐπιδρομή, μάταια κάθε τόσο προσπαθοῦσε, σὰν ἀποξενωμένος πρόεδρος συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς, νὰ ἐπιβάλῃ κάποια τάξη, μὰ κι' αὐτὸς στὸ τέλος ἀναγκαζότανε νὰ παρασέρνεται στὶς συζητήσεις μας καὶ νὰ διασκεδάζῃ . . .

Τὸν τελευταῖο καιρό, καινούργιοι νοικάρηδες πῆραν τὸ οἴκημα ποὺ ἦταν ἀκριβῶς πάνω ἀπὸ τὸ καταφύγιό μας.

Συχνὰ παραπονέθηκαν γιὰ τὸ θόρυβο ποὺ δημιουργούσαμε, ἀλλὰ οὔτε οἱ καθησυχαστικὲς συστάσεις τοῦ καταστηματάρχη, οὔτε οἱ ἐπεμβάσεις κι' οἱ διαμαρτυρίες τῆς ἴδιας τῆς σπιτονοικοκυρᾶς, στάθηκαν ἀρκετὰ νὰ μετριάσουν τὸ κακό.

Τὸ πνεῦμα τῆς ἀντιλογίας μᾶς ἔσπρωχνε διαρκῶς στὴ δημιουργία νέων θορύβων, παρ' ὅλες μας τὶς καθησυχαστικὲς ὑποσχέσεις.

Μιὰ μέρα, τὴν ὥρα ἀκριβῶς ποὺ ὁ θόρυβος ἀπὸ τὶς διαφωνίες μας ἔφτανε στὸ κατακόρυφο, μιὰ μελωδία πιάνου ἔφτασε ὣς ταύτιά μας ἀπὸ τὸ πάνω δωμάτιο. Ἄθελα ἔπαψαν οἱ φωνές. ξεχάστηκε ἡ συζήτησή μας, καὶ μείναμε ἀμίλητοι καὶ προσεχτικὰ ἀπολαμβάνοντες μιὰ πραγματικὰ θεία ἁρμονία.

Στὶς τρικυμισμένες ἀπὸ τὸ πεῖσμα τῆς ἀντίφασης ψυχές μας σκορπίστηκε ἡ γαλήνη ποὺ μᾶς μάγεψε ὅλους, καὶ πλέαμε στὰ μεθυστικὰ κύματα τῆς μουσικῆς.

Εἴχαμε τόσο πολὺ ἀφοσιωθεῖ, ποὺ ἄθελα, μὲ κινήματα τῶν χεριῶν, τῶν ποδιῶν, τῆς κεφαλῆς, παρακολουθούσαμε τὸ χρόνο τοῦ μουσικοῦ κομματιοῦ . . .

Τὸ ἴδιο μᾶς ἔτυχε καὶ τὴ δεύτερη, καὶ τὴν τρίτη μέρα, ὥς που στὸ τέλος κατάντησε νὰ πηγαίνουμε σ' αὐτὸ τὸ κέντρο μ' ἀποκλειστικὸ σκοπὸ ν' ἀκούσωμε τὴ μουσικὴ ποὺ μᾶς σκορποῦσε μιὰ ἀγγελόμορφη κοπέλλα παίζοντας στὸ πιάνο της.

Ὅ,τι δὲν κατώρθωσαν μὲ τὶς ἀπειλὲς καὶ τὶς ἔντονες διαμαρτυρίες, τὸ πέτυχε κείνη μὲ τὴν εὐγένεια, μὲ τὴ μουσική της, ποὺ κι' αὐτὰ τἄγρια θηρία μερώνει.

Παντέρημος

Τ' ΑΣΤΕΡΑΚΙΑ

Ἦταν ἕνα βροχερὸ χειμωνιάτικο ἀπομεσήμερο. Καθισμένη στὸ σαλονάκι κεντοῦσα, σὰν ἄκουσα τὴν ξαδερφούλα μου, ποὺ μόλις εἶχε σκωθεῖ ἀπὸ μιὰ βαρειὰ ἀρρώστεια, νὰ λέει :

— Δὲν τὸ θέλω τὸ γάλα μου.

— Πιέ το, χρυσό μου, τὴν παρακαλοῦσε ἡ μαμμά της.

— Μ' ἀφοῦ δὲν μπορῶ !

Παράτησα τὸ κέντημά μου καὶ πῆγα στὴν τραπεζαρία.

— Γιατί, Λιλίκα μου, δὲν πίνεις τὸ γάλα σου ;

— Τὸ βαρέθηκα, μοῦ λέει, τόσον καιρὸ ποὺ ἤμουν ἀρρωστη.

— Καλά, ἂς το κι' ἔλα νὰ σοῦ πῶ ἕνα παραμύθι, κι' αὐτὸ ἴσως σὲ πείσει νὰ τὸ πιῇς. Θέλεις ;

Μὲ κοίταξε μὲ τὰ μεγάλα φωτεινὰ μάτια της καὶ μοῦ εἶπε :

— Ναί, θέλω.

Τὴν κάθισα στὰ γόνατά μου καὶ ἄρχισα νὰ τῆς διηγοῦμαι :

— Τὰ ἤξερες βέβαια τἀστεράκια, ποὺ ἅμα σκοτεινιάσῃ βγαίνουν σὰ χρυσὰ λουλούδια νὰ στολίσουν τὸν οὐρανό. Ξέρεις ὅμως, Λιλίκα μου, ὅτι κι' αὐτὰ εἶναι κοριτσάκια σὰν καὶ σένα, μὲ χρυσὲς μπούκλες καὶ ἀσημένια κορώνα ; καὶ ὅτι κάθε παιδάκι στὴ γῆ ἔχει ἕνα ἀστεράκι στὸν οὐρανὸ ποὺ τἀγαπᾶ καὶ τὸ προστατεύει ; Ἅμα ὅμως τὸ παιδάκι δὲν ἀκούει τὴ μαμμά του ἢ κάνει καμμιὰ ἄλλη ἀταξία, τότε γίνεται ἕνας μεγάλος λεκὲς στὴν ἀσημένια κορώνα τοῦ ἀστεριοῦ του, καὶ τὸ καϊμένο τὸ ἀστεράκι εἶναι καταλυπημένο, γιατὶ πρέπει νὰ τὴν τρίβῃ γιὰ νὰ βγάλῃ τὸ λεκὲ ὥς που νὰ ματώσουν τὰ κρινοδάχτυλά του, μήπως καὶ δῇ ὁ Θεούλης τὸ λεκὲ καὶ τιμωρήσει τὸ παιδάκι.

Δὲν εἶχα προφθάσει νὰ πωτελειώσω τὸ παραμυθάκι, σὰν γύρισε καὶ μὲ κοίταξε γελαστά-γελαστὰ λέγοντας :

— Ἀφοῦ εἶναι ἔτσι, πάμε νὰ πιῶ τὸ γάλα μου, μὴ βάλω κανένα λεκὲ στὴν ἀσημένια κορώνα τοῦ ἀστεριοῦ μου καὶ τὸ κάνω νὰ λυπηθῇ.

Ἔρση Δρόσου

ΦΙΛΟΜΗΛΑ

Σὰν ὁ σπίνος λαλεῖ μέσ' στὰ
[φύλλα
καὶ τἀγέρι γλυκὰ σὰν φυσᾶ,
τί νὰ λέῃ ἡ μικρὴ Φιλομήλα ;
τί λογάκια νὰ ψέλνῃ χρυσά ;

Ἡ βαριόλαλες νότες τοῦ γκιώνη
πῶς σκορποῦν στὴν ψυχὴ ἀνα-
[τριχίλα !
μὰ πῶς πάλι ἡ ψυχὴ ξανανιώνει
σὰν λαλεῖ ἡ μικρὴ Φιλομήλα !

Τὸ φεγγάρι χλωμὸ σὰν προβαίνει
καὶ σκορπᾶ τούρανοῦ τὴ μαυρίλα,
σὰν ψαλμὸς ποὺ στὸν Ἅγιον Πνεῦμα
[ἀνεβαίνει
τὸ τραγούδι σου μοιάζει, μικρὴ
[Φιλομήλα.

Ἀεροναύτης

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Ἀπ' τὶς παιδικές μου ἀγαμνήσεις, κάποιο περιστατικὸ μένει πιὸ ζωηρὰ τυπωμένο στὴ μνήμη μου. Ἴσως, γιατὶ συνδέεται μὲ μιὰ ἀγαπημένη μορφή, ποὺ καὶ τώρα ἡ θύμησή της χύνει ἕνα γλυκὸ φῶς στὴν ψυχή μου. Ναί, μᾶς ἦταν πολὺ ἀγαπημένη ἡ θειὰ Ἄννα. Γι' αὐτὸ κι' ἡ μεγαλύτερή μας χαρὰ ἦταν ὁ ἐρχομός της. Θέ μου, τί γλέντι καὶ πανηγύρι εἴχαμε τότε ! Μαζὶ μὲ τὴν τόση χαρά, μᾶς ἔφερνε κι' ἕνα σωρὸ ὄμορφα παιχνίδια.

Μιὰ φορὰ ὅμως μοῦ χάρισε κι' ἕνα δαχτυλιδάκι. Τί καμάρι! Ἂν καὶ τόβρισκα ἀνώτερο ἀπὸ κάθε ἐκτίμηση, μ' ἄρεσε νὰ τὸ δείχνω καὶ ν' ἀκούω ἐπαίνο ς. Κι' ἐκεῖνο τὸ βράδυ, ἔκανε πολλὲς φορὲς τὴν ἐμφάνισή του στοὺς συγγενεῖς, ποὺ ἐρχόνταν νὰ καλοσωρίσουν τὴ θεία. Μέσ' στὴ μεγάλη μου χαρά, οὔτε μοῦ πέρασε ἀπ' τὸ νοῦ νὰ μάθω καὶ λίγο τὸ μάθημά μου. Κάποια στιγμὴ μάλιστα, ποὺ τὸ μάτι μου πῆρε σὲ μιὰ γωνιὰ τὸ βιβλίο μου, ἔκανα καὶ τὴ σκέψη, πὼς εἶναι ἐντελῶς περιττὸ νὰ διαβάσω μιὰ καὶ δὲν θὰ πήγαινα σχολειὸ τὴν ἄλλη μέρα. Γιατὶ ὅταν ἦταν ἡ θειὰ Ἄννα, δὲν μᾶς ἔκανε καρδιὰ νὰ φύγουμε ἀπ' τὸ σπίτι· καὶ τὸ πετυχέναμε : Ἢ μαμμὰ — εἴτε γιατὶ τὴ συγκινοῦσαν οἱ παρακλήσεις μας, εἴτε γιὰ νὰ φέρει τέλος στὶς σκηνὲς — πάντα ὑποχωροῦσε. Μὰ τὴν ἄλλη μέρα ἐγώ, πρωΐ-πρωΐ καὶ μὲ προθυμία, ἑτοιμάσθηκα γιὰ τὸ σχολειό. Ὅλοι ἀπόρησαν :

— Μπά, καλέ, πῶς τὸπαθε αὐτή ;

Ἐγὼ μιλιά, εἶχα τὸ σκοπό μου. Μόνο κοκκίνισα λίγο σὰν μὲ παίνεσε ἡ θειὰ Ἄννα γιὰ τὴν ἐπιμέλειά μου. Γιατὶ ἤξερα πὼς δὲν ἦταν ἐπιμέλεια, αὐτὸ ποὺ μὲ κινοῦσε. Ὡστόσο, ἔβαλα τὸ βιβλίο μου στὴ τσάντα μου, κι' ἀφοῦ φίλησα τὴ θειὰ Ἄννα, κίνησα γιὰ το σχολειό. Ἐννοεῖται, δὲν ξέχασα νὰ βάλω καὶ τὸ νέο μου κόσμημα. Θυμᾶμαι μάλιστα πὼς στὸ δρόμο, δὲν κρατοῦσα τὴ τσάντα μου ἀπ' τὸ χερούλι — γιὰ νὰ μὴν κρύβεται τὸ στολισμένο δαχτυλάκι — ἀλλὰ σὲ τρόπο ποὺ νὰ τὸ βλέπουν ὅλοι. Μπορεῖ νὰ τὸ εἶδαν, μπορεῖ νὰ μὴν τὸ πρόσεξε κανείς. Ἐγὼ ὅμως καμάρωνα.

Ἔτσι, μὲ καμάρι, ἔφθασα κι' ὥς τὴν αὐλὴ ποὺ ἔπαιζαν τὰ κορίτσια. Κι' ἐπειδὴ ἐκεῖνες, προσηλωμένες στὸ παιχνίδι τους, οὔτε μὲ εἶδαν, πηγαίνω κοντά, ἁπλώνω μπροστά τους τὸ χέρι μου, τὸ κουνῶ ἐπιδεικτικὰ δυὸ-τρεῖς φορές, καὶ χόπ ! τὸ κρύβω.

Αὐτὸ ἔφθασε γιὰ νὰ τοὺς κινήσῃ τὴν προσοχή, κι' ἀμέσως βρέθηκα τριγυρισμένη ἀπό . . . θαυμαστές. Κι' ἐγώ, ποὺ καμάρωνα ἀκόμη κι' ὅταν κανεὶς δὲν πρόσεχε, τώρα ἔτσα ἀνεβεῖ στοὺς ἑπτὰ οὐρανούς. Ἴσα-ἴσα ποὺ καταδεχόμουν νὰ δίνω καμμιὰ ἀπάντηση :

— Ναί, ἡ θειὰ Ἄννα ! Μαλισσα, δικό μου καὶ καταδικό !

Ὡστόσο δὲν παρέλειψα νὰ τοὺς πῶ καὶ νὰ παραστήσω μ' ἀνάλογες κινήσεις, τὴν ὡραία θηκούλα ποὺ εἶχε, ἕνα τόσο δά, βελούδινο κουτάκι.

— Μὰ τί ὄμορφο, τί ὡραῖο δαχτυλιδάκι, γιὰ δός μου το κι' ἐμένα νὰ το βάλω, μοῦ εἶπε μιά.

— Μπάα ; ! ἔκαμα ἐγώ, γυρίζοντας βόλτα στὸ ἀντίθετο μέρος.

— Ἔλα καϊμένη, εἶπε πάλι μὲ παράπονο, δὲ θὰ στὸ φᾶμε !

Ἀλήθεια, δὲ θὰ μοῦ τὸτρωγαν, γιατὶ νάμαι τόσο κακό ; Τὸ βγάζω καὶ τὸ δίνω, ὕστερα τὸ πῆρε ἄλλη, ὕστερα ἄλλη, κι' ὕστερα . . . τίποτα δαχτυλιδάκι! Τὸ γυρεύω . . . φωνάζω . . . Ἄδικα. Χάθηκε.

Κάποια μοῦ πέταξε τὸ λόγο :

— Τώρα σοῦ ἔμεινε τὸ βελούδινο κουτάκι.

Ἐγὼ ἄρχισα τὰ κλάματα· καὶ θάκλεγα πολλὲς ὧρες, ἂν ἡ ἀγαπημένη μορφὴ τῆς καλῆς μας θειᾶς δὲν περνοῦσε στὸ νοῦ μου. Σκουπίζω τὰ μάτια μου καὶ μὲ θλιμμένη καρδιὰ τρέχω γιὰ τὸ σπίτι. Κι' ἐκεῖ στὴν ἀγκαλιά της βρῆκα ἀμέσως παρηγοριὰ γιὰ τὸ χαμένο μου δαχτυλιδάκι.

Κυρὰ τῆς Ἔγνοιας

ΠΩΣ ΠΑΝ' ΔΥΟ ΓΑΪΔΑΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

Ἐλᾶτε τώρα στὴ θέση μου. Νᾶχεις, ἀδελφέ, νὰ πᾶς τοὺς δυὸ γαϊδάρους τοῦ χτήματος στὴν πόλη! Ὀχτὼ χιλιόμετρα δρόμο, ἀν ἀγαπᾶς!.. Καὶ τί γαϊδάρους; Τοὺς χειρότερους τοῦ κόσμου!.. Χωριστὰ ὁ καθένας γεμάτος ἐλαττώματα, καὶ μαζὶ οἱ δυὸ τους γεμάτοι ἀντιθέσεις. Ἡ σπουδαιότερη σ' αὐτὴ τὴν περίσταση ἦταν, ποὺ ὁ ἕνας – ὁ Μέντης – ἔτρεχε γρήγορα, ἐνῶ ὁ ἄλλος – ὁ Σταχτερὸς – ποὺ ἦταν γερασμένος, δὲν μποροῦσε νὰ πάρει τὰ πόδια του. Εἶχα δυὸ λοιπόν... φτερωτοὺς Πηγάσους, καὶ ἤμουν ἕνας... Περσεύς. Δὲν μποροῦσα νὰ καβαλλικέψω καὶ στοὺς δυό... Θὰ μοῦ λέγατε ὅτι μποροῦσα νὰ καβαλλικέψω τὸν ἕνα, καὶ τὸν ἄλλο νὰ τὸν δέσω ἀπὸ τὸ πισινὸ κολιτσάκι τοῦ σαμαριοῦ νὰ ἔρχεται ἀπὸ πίσω ἥσυχα-ἥσυχα... Ναί, ἀλλὰ ποιὸν ἀπ' τοὺς δυό; Ἐδῶ ἦταν ὁ σκόπελος! Ἂν καβαλλίκευα τὸ γρήγορο Μέντη, ὁ Σταχτερός, ποὺ δὲ θὰ μποροῦσε νὰ συγχρονίση τὸ βῆμα του μ' αὐτόν, θὰ ἐδήλωνε ἀδυναμία, καὶ μάλιστα ἐμπράκτως, στηλώνοντας μ' ἐπιμονὴ τὰ πόδια στὴ γῆ, καὶ μὴ ἐννοώντας νὰ προχωρήση... Ἀλλὰ ἦταν ἀδύνατο νὰ καβαλλικέψω στὸ Σταχτερὸ καὶ νὰ ἔχω πίσω τὸ Μέντη. Γιατί ὁ πρῶτος φοβόταν πολύ, καὶ ὅταν ἄκουγε βάδισμα πίσω του, ἄρχιζε τοὺς κλώτσους καὶ τὰ τσινίματα. Ὤ, δυστυχία μου, τί τράβηξα ὡς πού νὰ περάσω τὸ μισὸ χιλιόμετρο ποὺ χωρίζει τὸ χτῆμα ἀπὸ τὸ δημόσιο δρόμο! Μὰ ὅταν ἔφτασα ἐκεῖ, πῆρα τὴν ἀπόφασή μου. Θὰ περίμενα νὰ περάση κανένας πηγαίνοντας στὴν πόλη πεζῆ, νὰ τοῦ δώσω τὸν ἕνα, καὶ νὰ χωρίσω ἔτσι τὸ κωμικοτραγικὸ ντουέτο...

Εἶχα ἀρχίσει νἀπελπίζουμαι ὅτι δὲν θὰ περάση κανείς, ὅταν ἄκουσα μιὰ φωνὴ ποὺ τραγουδοῦσε ζαυθινὰ ἕνα παράξενο τραγούδι, ποὺ κάθε του στροφὴ τελείωνε μὲ τὴν ἴδια ἐξωφρενικὴ ἔπωδό:

«Στὰ κεραμίδια θἀνεβῶ
καὶ μπρούμ! θὰ πέσω μέσα.»

Σὲ λίγο ἔκανε τὴν ἐμφάνισή του στὴν καμπὴ ἕνα κοντὸ ξερακιανὸ γεροντάκι μὲ γκρίζο σφηνωτὸ μούσι καὶ μικρὰ ἐξύπνα μάτι. Νὰ ἡ εὐκαιρία, συλλογίστηκα. Τὸ ἀστεῖο αὐτὸ γεροντάκι θὰ θελήση νὰ γλυτώση δυὸ ὧρες ποδαρόδρομο καὶ νὰ γλυτώση καὶ μένα ἀπὸ τὰ βάσανα.

Ὅταν περνοῦσε δίπλα μου, τὸ τραγούδι του βρισκόταν στὸ ζενίθ. — Ψίτ, μπάρμπα! φώναξα. Καμμιὰ ἀπάντηση.

— Ψίτ, μπάρμπα; ποῦ πᾶς;

— Στὴ δουλειά μου πάω! φώναξε θυμωμένα. Μπά! Καὶ τί σὲ νοιάζει; Ἐγὼ σὲ ρώτησα ποῦ πᾶς;...

«Καὶ μπρούμ! θὰ πέσω μέσα», πρόσθεσε τελειώνοντας τὴν ἀρχινισμένη στροφή, χωρὶς κἀν νὰ γυρίση νὰ μὲ κοιτάξη. Παρὰ τὸν ὅμορφο τρόπο ποὺ μοῦ μίλησε, βλέποντας τὸν ἀδειανὸ δρόμο, κατάλαβα πὼς ἔπρεπε νὰ ξαναδοκιμάσω:

— Ψίτ, μπάρμπα! θὲς νὰ πᾶς καβάλλα;

— Ἔ; ρώτησε κόνοντας μιὰ ἀπότομη μεταβολή.

Καὶ ρίχνοντας ματιὲς πότε σὲ μένα καὶ πότε στοὺς δυὸ γαιδάρους, εἶπε:

— Νὰ μὲ συμπαθᾶς, παιδάκι μου, εἶπα πὼς εἶναι κανένα παλιόπαιδο τοῦ χωριοῦ καὶ μὲ πειράζει... Ἀκοῦς! καὶ ποιὸς δὲ θέλει νὰ πάη καβάλλα; Πηγαίνω μέσα στὴν πόλη. Καὶ θὰ σ' εὐχαριστοῦσα ἂν μὲ δάνειζες τὸν ἕνα γαιδαρέλλο σου.

Μετὰ χαρᾶς! τοῦ εἶπα δίνοντας τὸ Μέντη.

Τοῦ εἶπα ποῦ νὰ τὸν ἀφήση ὅταν μπῆ στὴν πόλη καὶ τὸν βοήθησα ν' ἀνεβῆ. Ὡς που νἀνεβῶ στὸν Σταχτερό, εἶχε χαθεῖ κόλας στὴν καμπὴ πίσω ἀπὸ τὰ μεγάλα ἐλαιόδενδρα, καὶ μόνο τὸ παράξενο τραγούδι του ἀκουγόταν, ποὺ τὄλεγε μὲ μεγαλύτερη ὀρεξη τώρα:

Στὰ κεραμίδια θἀνεβῶ
καὶ μπρούμ! θὰ πέσω μέσα!

Περιπλοκὰς

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

ΟΙ ΧΟΙΡΙΝΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Θὰ ἤμουν ὡς πέντε χρονῶν ὅταν πῆγα γιὰ πρώτη φορὰ στὸ σχολεῖο. Κανένα δὲν ἐγνώριζα, τίποτε δὲ καταλάβαινα καὶ πήγαινα νὰ σκάσω ἀπὸ τὴ στενοχώρια μου.

Εἶχαν περάσει ὡς τρεῖς μῆνες κι' ἄρχισα νὰ συνειθίζω στὸ περιβάλλον, ὅταν μιὰ μέρα, στὸ διάλειμμα, τ' αὐτί μου πῆρε τὶς τρομερὲς ἐκεῖνες λέξεις, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ μὲ ταράξουν τόσο, γιὰ κάμποσες ὧρες.

Ἄκουσα δηλαδὴ μερικοὺς μαθητὲς τῶν μεγαλυτέρων τάξεων νὰ λένε, τρέμοντας ἀπὸ τὸ φόβο τους, ὅτι πλησιάζαν οἱ χειμερινὲς ἐξετάσεις.

Μόλις τἄκουσα καὶ εἶδα τὰ σκεπτικὰ καὶ τρομαγμένα πρόσωπα τῶν συμμαθητῶν μου, τἄχασα. Δὲν ἤξερα κόλας τί θὰ ποῦν Χειμερινὲς Ἐξετάσεις, κι' ἔτσι δὲν ἔβλεπα τὴν ὥρα πότε νὰ τελειώση τὸ μάθημα γιὰ νὰ πάγω σπίτι μου νὰ ἐμπιστευθῶ τὸ φόβο μου στοὺς δικούς μου.

Σκεφθῆτε ὅμως τὴν ἀπελπισία μου ὅταν, τὸ μεσημέρι, ἄρχισα νὰ τοὺς διηγοῦμαι μὲ μιὰ κωμικὴ σοβαρότητα, ὅτι σὲ λίγο θὰ ἔξαμε Χοιρινὲς Ἐξετάσεις καὶ ὅτι φοβόμουν πολύ καὶ τοὺς εἶδα νὰ λύνωνται στὰ γέλια!

Θὰ καταλάβατε βέβαια, ὅτι ἀπὸ τὸ φόβο μου τόσο εἶχα σαστίσει, ὥστε ἀπὸ Χειμερινὲς Ἐξετάσεις τὶς ἔκαμα Χοιρινές!

Ἰούλιος Καῖσαρ

ΜΗ ΔΗΣΜΟΝΕΙΤΕ πὼς κάθε παραγγελία σας, γιὰ νὰ ἐκτελεῖται ἀμέσως πρέπει νὰ συνοδεύεται καὶ μὲ μιὰ τυπωμένη ταινία, ἀπ' αὐτὲς μὲ τὶς ὁποῖες σᾶς στέλνεται τὸ φύλλο κάθε ἑβδομάδα

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Κώστα, ὀρθὸς γράφεις; Δὲν κάθεσαι;

— Ὄχι, θεία μου, γιατί γράφω ὀρθογραφία.

Βάτραχος Νο 4

***

Ρωτοῦν τὴ Λιλή:

— Πόσο χρονῶ εἶσαι;

Ἡ Λιλὴ ἀφελέστατα:

— Ὀχτώ. Ἀλλὰ ὅταν πηγαίνουμε μὲ τὸ σιδερόδρομο, εἶμαι ἕξη.

Χαραυγὴ

***

Ἡ μαμμὰ στὸ Τρελὸ Φοιτητάκι, ποὺ ξέχασε νὰ χαιρετήση:

— Ποῦ εἶναι ἡ καλημέρα;

— Δὲν τὴν εἶδα, μαμμά.

Κυρὰ-Φροούνη

***

Ὁ κύριος. — Ἂν ἔρθει ὁ κ. Περδίκης, νὰ τοῦ πῆς πὼς δὲν εἶμ' ἐδῶ.

Ὁ ὑπηρέτης.—Κι' ἂν δὲν ἔρθει, τί νὰ πῶ;

Βάτραχος Νο 4

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ 243ου ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΛΥΣΕΩΝ

Προταθέντος τὴν 2 Μαρτίου 1929 πρὸς εὕρεσιν τῶν Λύσεων τῶν εἰς τὰ φύλλα τῆς Διαπλάσεως Μαρτίου, Ἀπριλίου, καὶ Μαΐου 1929 δημοσιευθεισῶν 196 Πνευματικῶν Ἀσκήσεων.

(Οἱ ἀκολουθοῦντες ἕκαστον ὄνομα τρεῖς ἀριθμοὶ σημαίνουν: ὁ *πρῶτος* τὰς εὑρεθείσας ὀρθὰς Λύσεις, ὁ *δεύτερος* τὰ Εὔσημα Λύσεων καὶ ὁ *τρίτος* τὰ Εὔσημα Ἐπιμονῆς, συμφώνως μὲ τὸν Ὁδηγὸν τοῦ Συνδρομητοῦ τοῦ 1927, Κεφ. Ε', § 25.

Οἱ *Ἰσότιμοι* ὅλων τῶν τάξεων ἔχουν τὸ δικαίωμα, οἱ μὲν τοῦ Α' Βραβείου νὰ δημοσιεύσουν τὴν εἰκόνα των ἐπὶ πληρωμῇ δρ. 40 διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ κλισέ, καὶ νἀγοράσουν ἐντὸς τριμήνου τὸ πολὺ ἀπὸ σήμερον, (διότι κατόπιν παραγράφεται τὸ δικαίωμα τοῦτο,) ἕνα οἱονδήποτε θέλουν τόμον «Διαπλάσεως» τῶν ἐτῶν 1894 — 1929 (Β' Περίοδος) μὲ ἔκπτωσιν δέκα (10) δραχμῶν. Οἱ τοῦ Β' Βραβείου ν' ἀγοράσουν ὅμοιον Τόμον μὲ ἔκπτωσιν πέντε (5) δρ. καὶ οἱ τοῦ Γ' μὲ ἔκπτωσιν τριῶν (3) δρ (Ἴδε καὶ Ὁδηγὸν Συνδρομητοῦ τοῦ 1927, Κεφ. Γ' § 6 καὶ 7).

ΑΝΩΤΕΡΑ ΤΑΞΙΣ (16 ἐτῶν καὶ ἄνω)

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Πίκμαν, 176, 18, 7.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Δούλη Δωδεκάνησος, 158, 16, 7. Ἀκαδημαϊκὸς Πολίτης, 162, 17, 7.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Ροδοδάκτυλος Ἠώς, 142, 15, 6. Φαύστα, 139, 14, 7. Ἐλπιά, 150, 15, 7.

Ἰσότιμοι: Ἐλευθ. Ν. Ρουστσάκης, 150, 15, 7.

ΕΠΑΙΝΟΣ: Σαμιώτισσα, 132, 14, 5. Ἱππότης τῶν Κύκνων, 120, 12, 7. Θύελλα, 92, 10, 4.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Ἀεροπόρος, 63, 7, 3.

ΜΕΣΑΙΑ ΤΑΞΙΣ (12 - 15 ἐτῶν)

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Πηλιορείτικο Κεράσι, 166, 17, 7.

Ἰσότιμοι: Ἥρα Σ. Ἀνδρούσου, 158, 16, 7. Ποφφυρίς, 164, 17, 7. Μήδεια, 166, 17, 7. Νεράϊδα τοῦ Γιαλοῦ, 156, 16, 7.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Νεράϊδα τῆς Σκοτεινιᾶς, 144, 15, 7. Πεταχτὸ Ναυτάκι, 134, 14, 6.

Ἰσότιμοι: Τζίνα, 138, 14, 6.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Χρυσαυγή, 120, 12, 6. Ναύαρχος Μιαούλης, 117, 12, 7. Ὀδυσσεύς, 118, 12, 7.

Ἰσότιμοι: Μιτσουκό, 125, 13, 6. Μοῦσα τοῦ Ὁμήρου, 118, 12, 7. Μαιξὲλ Νιτούς, 129, 13, 6. Ἠρώ, 128, 13, 6. Ἀθανάσ. Διάκος, 135, 14, 7. Μῦρον τῆς Ἀνδρου, 133, 14, 7.

ΕΠΑΙΝΟΣ: Ἰάς, 78, 8, 5. Τρομερός, 109, 11, 4. Καραμπαμπᾶς, 87, 9, 7. Ψαροπούλα, 86, 9, 4. Ἀστὴρ τοῦ Πόντου, 83, 9, 5. Μοκοκό, 102, 11, 7. Ἐσπεράντο, 86, 9, 4.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Πειρακτήριο, 55, 6, 7. Πωγωνᾶτος, 23, 3, 3. Γαλάτεια, 15, 2, 1. Ροδάνθη, 16, 2, 1. Διοτίμα, 35, 4, 1. Πολυπαθὴς Ἑλληνοπούλα, 14, 2, 1. Λιάνα, 37, 4, 2. Ἀνεμώνη τοῦ Βουνοῦ, 64, 7, 4. Φασαρίας, 35, 4, 6. Ἔβελλυν, 12, 2, 1. Ραπουτίν, 70, 7, 6. Κωνστ. Ι. Παπαρρυσάνθου, 29, 3, 3. Νίτσα Παρισινοῦ, 16, 2, 1. Καστανὴ Νεράϊδα, 45, 5, 2. Ναυτάκι, 54, 6, 3. Λωτός, 61, 7, 3. Καφηρεύς, 58, 6, 3. Ἀλεξανδρινὸς Φελλάχος. 59, 6, 4. Θεῖκὸ Δοξάρι, 44, 5, 4. Ἀντιγόνη, 72, 8, 5. Σαλτιμπάγγος, 39, 4, 3. Ἐρρικέτη, 59, 6, 3.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ (11 ἐτῶν καὶ κάτω)

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Κατίνα Ἠλ. Κεχαγιᾶ, 166, 17, 7.

Ἰσότιμοι: Λυσόχαρτον, 136, 17, 7. Καλλιόπη Καβουνίδου, 163, 17, 7. Νεράϊδα τῆς Σκύρου, 161, 17, 7.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Πιρπιρέλος, 113, 12, 5. Ἀγαμέμ. Σαμοθράκης, 106, 11, 5.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Σβούρα, 91, 10, 7. Πνοίαρχος Γράν, 75, 8, 5. Ἄστρη Μπαλαρίνα, 89, 9, 7.

ΕΠΑΙΝΟΣ: Αὔρα τοῦ Παγασητικοῦ, 54, 6, 3. Ἐκαλιώτης, 73, 8. 4.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Ἀτρόμητος Φοβιτσάρης, 24, 3, 1. Ὠραιοκαστρίτης, 7, 1, 2.

Διόρθωσις: — Εἰς τ' Ἀποτελέσματα τοῦ προηγουμένου Διαγωνισμοῦ συμπεριελήφθησαν κατὰ λάθος καὶ αἱ λύσεις τοῦ 13ου φυλλαδίου, ἐνῶ ἡ Α' Τριμηνία τοῦ 1929 εἶχε δώδεκα φυλλάδια, τὸ δὲ 13ον ἦτο τὸ πρῶτον τῆς δευτέρας. Τὸ λάθος διορθώνεται εἰς τὰ σημερινὰ Ἀποτελέσματα, εἰς τὰ ὁποῖα συμπεριλήφθησαν καὶ πάλιν αἱ λύσεις καὶ τοῦ 13ου. Σημειωτέον ὅτι ἡ Β' Τριμηνία τελειώνει εἰς τὸ 25ον φυλλάδιον, ἡ δὲ τρίτη περιλαμβάνει 14 φυλλαδίων λύσεις, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 26ου μέχρι τοῦ 39ου (31 Αὐγούστου.)

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 29 Μαΐου 1930

ΣΤ' Ἀποτελέσματα τοῦ 242ου Διαγωνισμοῦ, ποὺ δημοσιεύθηκαν στὸ 24ο φυλλάδιο, πολλοὶ φίλοι μου παραξενεύθηκαν μὲ τὸ δίκιο τους, πῶς ἀναφερόνταν μὲ τόσο λίγες λύσεις, ἐνῷ εἴχαν στείλει πολλές. Ἀλλὰ καθὼς ἐξηγῶ στὰ σήμερα δημοσιευόμενα Ἀποτελέσματα τοῦ 243ου, αὐτὸ ἔγινε κατὰ λάθος: Συμπεριέλαβα δηλαδὴ στὸν προηγ. Διαγωνισμὸ καὶ τὶς λύσεις τοῦ 13 φυλλαδίου τοῦ 1929, ὡς τελευταίου τάχα τῆς Α' Τριμηνίας (ὅπως εἶναι συνήθως), χωρὶς νὰ προσέξω ὅτι αὐτὸ ἦταν τὸ πρῶτο τῆς Β' Τριμηνίας, ἑπομένως ἔπρεπε νὰ συμπεριληφθῇ στὸν ἑπόμενο. Γι' αὐτὸ μερικοὶ εἶδαν νἄχουν τόσο λίγες λύσεις, ἐνῶ εἶχαν τόσο πολλές, ὅπως τὸ βλέπουν στὰ σημερινὰ Ἀποτελέσματα καὶ ἡσυχάζουν.

Ὁ *Χρυσαετὸς* ἀνακάλυψε ἕνα θησαυρό: ἕνα παλιὸ βιβλίο ὅλο μὲ παροιμίες καὶ ρητά. Πόση σοφία! Καὶ πόσο ὠφελήθηκε ποὶ τὸ διάβασε ὁ φίλος μας! Παρατήρησε ὅμως πὼς μερικὲς παροιμίες λένε τἀντίθετα ἀπὸ ἄλλες. Κι' ἀπόρησε: εἶναι λοιπὸν ἀντιφατικές; κι' ἀπὸ δυὸ ἀντιφατικὲς παροιμίες, ἡ μιὰ μόνο δὲν θὰ εἶναι σωστή; Ἀλλὰ ποιά; Καὶ μοῦ φέρνει γιὰ παράδειγμα τὰ «ὁποιοςβιάζεται σκοντάφτει», «σπεῦδε βραδέως» καὶ «μὴν ἀναβάλης γι' αὔριο ὅ,τι μπορεῖς νὰ κάμης σήμερα». Ἀλλὰ ἐγὼ δὲν βρίσκω καμμιὰ ἀντίφαση ἀνάμεσα σ'αὐτὰ τὰ ρητά. Γιατί μπορῶ νὰ δώσω πολὺ σωστὲς καὶ λογικὲς παραγγελίες μὲ ὅλα. Καὶ νὰ πῶ: «Μὴ βιάζεσαι, γιατί θὰ σκοντάψης»... Δὲν σοῦ λέγω βέβαια νὰ πηγαίνης πάντα ἀργά· βιάζου κιόλα, γιατί ἡ ζωὴ δὲν περιμένει... Πρόσεχε ὅμως, μέτρα τὸ τρέξιμό σου, κοίταξε ποῦ πατᾶς. Γι' αὐτὸ οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγαν: σπεῦδε βραδέως... Κι' ὅ,τι μπορεῖς νὰ κάμης σήμερα, μὴ τὸ ἀναβάλης γι' αὔριο. Ἀλλὰ πάλι πρόσεξε, ὅ,τι μ π ο ρ ε ῖ ς. Ὄχι· δηλαδὴ νὰ τὸ κάνης βιαστικὰ καὶ νὰ σκοντάψης!» Ὑπάρχει καμμιὰ ἀντίφαση σ' αὐτά; Ὄχι βέβαια.—Ὅσο γιὰ τὸ κομμάτι ἐκεῖνο, ὑπάρχουν πολλοὶ λόγοι γιὰ τοὺς ὁποίους μπορεῖ νἀπορριφθῇ ἕνα κομμάτι. Καὶ θἄπρεπε νὰ ξέρω τί καὶ τίνος ἦταν τὸ ἀπορριφθέν, γιὰ νὰ ἐξηγήσω τοῦ *Χρυσαετοῦ* πῶς, ἐνῶ ὅταν τὸ διάβασε χειρόγραφο, τὸ βρῆκε ἀνώτερο ἀπὸ ἄλλα δημοσιευθέντα, ἐγὼ δὲν τὸ θεώρησα δημοσιεύσιμο.

Σ' εὐχαρίστησα γιὰ τὸ ξεσπάθωμα, *Λευκὲ Κύκνε*. Σ' εὐχαριστῶ καὶ πάλι ποὺ μὲ τόσο ζῆλο προσπαθεῖς νὰ μοῦ ἐγγράφης κι' ἄλλα παιδιά. Ἀλήθεια, εἶναι πολὺ θλιβερὸ νὰ ἐπιτρέπουν οἱ γονεῖς σὲ μερικὰ νὰ παίρνουν περιοδικὰ ἀκατάλληλα γιὰ τὴν ἡλικία τους. Ἀλλὰ ὅσο γιὰ κεῖνα ποὺ σοῦ λένε ὅτι ὁ χρόνος πέρασε πιὰ καὶ θὰ γραφοῦν τοῦ χρόνου, λέγε τους ὅτι ἔχουμε ἀκόμα ἕξη μῆνες, ὅτι μποροῦν νὰ γραφθοῦν κι' ἀπὸ 1ης περασμένου Δεκεμβρίου καὶ νὰ πάρουν ὅλα τὰ φυλλάδια τῆς Α' ἐξαμηνίας μαζί, κι' ὅτι εἶναι ἀμαρτία νὰ χάσουν ὅλο τὸ 1930, γιὰ νὰ περιμένουν τὸ 1931. Πόσα παιδιά, ὅταν ἔγιναν συνδρομηταί μου, μοῦ ἔγραφαν: «Ἄ, τί κρῖμα νὰ μὴ σὲ γνωρίσω πρωτύτερα! πόσος χαμένος καιρός!» Ἔτσι νὰ πῇς σ' αὐτοὺς ποὺ σοῦ λένε ὅτι γιὰ φέτος εἶναι ἀργά...

Ἔχω τὴν ἰδέα, *Κοκκινόπετρα*, ὅτι ἡ μαμμά σου σοῦ λέει πολὺ καλά. Αὐτὸ ἄλλωστε σᾶς λέω πάντα κι' ἐγώ: Πρῶτα τὰ μαθήματα, ἔπειτα τὴ Διάπλασι. Καὶ πάλι, ἀπὸ τὰ μαθήματα, πρῶτα τοῦ σχολείου κι' ἔπειτα τὸ μάθημα τοῦ πιάνου. Γιατί συνήθως τὸ πιάνο τὸ ἐξακολουθεῖ κανεὶς κι' ἀφοῦ τελειώση τὸ σχολεῖο, καὶ τότε ἔχει ὅλον τὸν καιρὸ νὰ μελετᾶ ὅσο χρειάζεται γιὰ νὰ τελειοποιηθῇ. Πές τῆς ἀδελφῆς σου ὅτι τὴν περιμένω μὲ χαρά. Καὶ πολλοὺς χαιρετισμοὺς στὶς Διαπλασοπούλες τοῦ σχολείου σου, τὶς καλές σου φίλες.

Καὶ τώρα, *Διάνα*, τί νὰ σοῦ ἀπαντήσω σ' ὅλ' αὐτὰ τὰ ὡραῖα ποὺ μοῦ γράφεις, χωρὶς νὰ σὲ κάμω... ρεζίλι; Γιατί μήπως ξέρω ποιὰ θἄθελες νὰ πῶ καὶ πιὰ ὄχι; Ὁπωσδήποτε, νομίζω ὅτι δὲν θά... ρεζιλευθῆς, ἂν διαβιβάσω τὰ συγχαρητήριά σου στὸν *Ἰδανισμὸ* καὶ τὴ *Δελούδω* γιὰ τὰ ὡραῖα τους κομμάτια. Τὶς ἄλλες παραγγελίες τὶς ἐξετέλεσα ἰδιαιτέρως κι' ὅλοι σ' εὐχαριστοῦν.

Ἡ *Χαραυγὴ* μοῦ γράφει: «Μ'εὐχαρίστησε πολὺ ἡ προθυμία σου νὰ μποροῦσες νὰ ἐστελνες τὴν Πρωτομαγιὰ ἀπὸ ἕνα μπουκετάκι λουλούδια στὸν καθένα μας. Δὲν πειράζει ὅμως, τὰ πνευματικὰ λουλούδια ποὺ μᾶς ἐστειλες, ἦταν καλύτερα καὶ ὠφελιμώτερα. Γιατί τὰ λουλούδια τῆς φύσεως μαραίνονται γρήγορα, ἐνῶ τὰ πνευματικὰ μένουν βαθιὰ χαραγμένα στὴν ψυχή μας καὶ μᾶς δδηγοῦν στὸ καλό. Ὅπως π. χ. τὸ παραμύθι τοῦ Ἄντερσεν Ταπεινοὶ καὶ Καταφρονεμένοι, ποὺ μᾶς δείχνει ὅτι ὅσο ταπεινὸς κι' ἂν εἶναι κανείς, ὅσο κι' ἂν τὸν περιφρονοῦν οἱ κατέχοντες πιὸ ὑψηλὲς θέσεις, πάντα θὰ βρεθοῦν ἄνθρωποι νὰ τὸν ἀγαπήσουν καὶ νὰ εὐχαριστηθοῦν μαζί του...» Πολὺ ὡραῖα!

Ἀφοῦ καὶ τώρα, *Εἰρηνούλα Καρακώττα*, ποὺ δὲν διορίσθηκες ἀκόμα δασκάλισσα, κάνης τόσα γιὰ τὴ διάδοσή μου, φαντάζομαι τί θὰ κάνης ὅταν θὰ διορισθῆς. Ἐλπίζω νὰ μοῦ δώσης γρήγορα τὴ «χαρμόσυνη εἴδηση». Σ' εὐχαριστῶ πολύ, ἀγαπητή μου, καὶ σὲ βεβαιῶ ὅτι μὲ συγκίνησε βαθιὰ ὁ λόγος σου ὅτι «ἕνας ἀπὸ τοὺς κυριώτερους λόγους ποὺ θέλεις νὰ διορισθῆς γρήγορα, εἶναι γιὰ νὰ μὲ γνωρίσης σὲ κύκλους ποὺ ἴσως δὲν ἔχουν ἀκούσει ἀκόμα τὴ χρυσὴ λέξη Διάπλασις...»

Δὲν ἐδιάβασα ἀκόμα τὸ κομμάτι σου, *Κρυσταλλένια Βρυσούλα*, ἀλλὰ θέλω νὰ σοῦ πῶ ὅτι, ἂν δὲν εἶναι καλό, ἡ ἐπικαιρότης του δὲν θὰ τὸ σώση. Γιατί ἡ ἐπικαιρότης τῶν κομματιῶν περνᾶ καὶ χάνεται συνήθως, ἐξαιτίας ποὺ ἀργοῦν νὰ διαβαστοῦν, νὰ κριθοῦν καὶ νὰ δημοσιευθοῦν. Τί ἐπικαιρότητα εἶχε π. χ. τὸ ποίημα τοῦ *Ἀγγέλου Καλοσύνης* «Μεγάλη Παρασκευή», ποὺ δημοσιύθηκε στὸ προηγούμενο; Ἐπίκαιρο ἦταν ὅταν τὸ ἔγραφε καὶ μοῦ τὸ ἔστειλε. Ἀλλ' ὡς νὰ δημοσιευθῆ, πέρασε κι' ἡ Μεγάλη Παρασκευή, καὶ τὸ Πάσχα κι' ἡ Ἀνάληψη! Καὶ δὲν δημοσιεύθηκε, παρὰ μόνο γιατ' ἦταν ὡραῖο. Νὰ ξέρετε λοιπὸν ὅτι «ἐπίκαιρα», γιὰ τὴ Σελίδα. Συνεργασίας, δὲν ὑπάρχουν, παρὰ τὸ πολὺ-πολὺ χειμωνιάτικα ἢ καλοκαιρινά. Μόνο ὡραῖα. — Τὸ γράμμα σου μοῦ ἄρεσε πολύ.

Σμέλλε Χρύσανθε, πρέπει νὰ κάνης ὑπομονή. Γιὰ νὰ φύγη ὁ πατέρας σου στὴν Ἀμερική, θὰ πῆ ὅτι ἦταν ἀνάγκη. Ἂν δὲν ἔρευγε δηλαδή, μπορεῖ νὰ πονοῦσες ἀκόμα πιὸ πολὺ ἀπὸ τώρα, ποὺ ὁ μόνος σου πόνος εἶναι ἡ στέρησή του. Αὐτὸ νὰ συλλογίεσαι καὶ νὰ παρηγορίεσαι... Κι' ἔννοια σου, καὶ χωρὶς τὴν παράκλησή σου, πάντα ὁ Καιρὸς περνᾶ γρήγορα, καὶ γρήγορα θἀρθῆ ἡ μέρα ποὺ θὰ σοῦ φέρη πίσω τὸν ξενιτεμένο, κι' ἡ εὐτυχία σου τότε θὰ εἶναι τόσο μεγάλη, ποὺ θὰ σὲ ἀποζημιώση μὲ τὸ παραπάνω γιὰ τὴν τωρινὴ θλίψη. — Δὲν τὸ εἶδα ἀκόμα τὸ κομμάτι σου τὸ πρωτότυπο, ἀλλά, ἂν δὲν θὰ τὸ ἐγκρίνω, θὰ σοῦ πῶ βέβαια τὶς ἐλλείψεις του, γιὰ νὰ ὀδηγηθῆς καὶ νὰ γράψης καλύτερο.

Μὲ μεγάλη μου χαρά, *Φαίνη Γρώμαν*, παλιά μου *Λορελάϊ*, ἔμαθα πὼς γύρισες ἀπὸ τὸ Βερολῖνο καὶ περμένεις τώρα τὰ ἐργαλεῖα σου γιὰ νὰ ἱδρύσης ἐδῶ τὸ ἐργοστάσιό σου καὶ... νἀναλάβης καὶ τὸ Σῆμα μου, καθὼς εἴπαμε τὴν ἄλλη φορά. Ἔλα λοιπὸν καμμιὰ μέρα νὰ τὰ ποῦμε, σὲ περιμένω. Τὸ ψευδώνυμο ποὺ θέλης εἶν' ἐλεύθερο.

Ὡραίας Ἐπιστολὰς μοῦ ἔστειλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα κι' οἱ ἑξῆς: *Βασίλισσα τῆς Νύκτας, Φρύνη, Παραμυθένιος, Σκλάβα Δωδεκάνησος, Ἔρση Δρόσου, Ἀστραπόβροντο, Νεράϊδα τοῦ Γιαλοῦ, Ἐπαίτης, Μεγάλη Ἑλλάς, Ἠπειρωτικὸς Ἀετὸς* καὶ *Σαρδανάπαλος*. — Ἐξετέλεσα τὶς παραγγελίες των καὶ θὰ τοὺς ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Πονηριὰ» τῆς *Χαρᾶς τοῦ Σπιτιοῦ*. Δυστυχῶς εἶναι πολὺ γνωστό. Λέγω δυστυχῶς, γιατὶ ἡ μετάφραση εἶναι πολὺ καλή.—«Ἄλλοτε καὶ τώρα» τῆς *Αὐγῆς Ρόδου*. Ὄχι τόσο δόκιμο, ὅσο τὰ ἄλλα ποιήματα τῆς ἴδιας. Καὶ τὸ συμπέρασμά του στὸ τέλος ὑπερβολικὰ ἀπαισιόδοξο.—«Ὁ Ἀνέστης» τοῦ *Ἱππότου τῶν Κύκνων*. Τὸ διακρίνει κάποιο αἴσθημα. Ἀλλὰ ἡ γλῶσσα του ἀνώμαλη, οἱ φράσεις του ἐδῶ καὶ κεῖ σχολαστικὲς καὶ ἀσχημες, ὅπως λ. χ. «ἡ ἕξοδος τῶν χειρῶν του ἀπὸ τὶς τσέπες».—«Ἡ παραλία τοῦ Βόλου» τοῦ *Ἐπαίτου*. Γράφιμο στρωτὸ καὶ προσεχτικό, ἀλλὰ χωρὶς ψυχολογικὴ βάση. Θἄλεγε κανεὶς πὼς πρόκειται γιὰ μιὰ παραλία ξένη, ἐνῷ στὸ τέλος φαίνεται ὅτι εἶναι ἡ παραλία τῆς πατρίδας του. Μὰ ἔτσι βλέπει τὴν πατρίδα του κανείς, ὅταν γυρίζει ὕστερ' ἀπὸ χρόνων ἀπουσία; Ἂς διαβάσει τὸ διήγημα «Νόστιμον ἦμαρ» τοῦ Ξενοπούλου.—«Εἰκόνες» τῆς *Κάρμεν Σύλβα*. Τὸ γράφιμο, βιαστικὸ κι' ἀπρόσεχτο, καὶ σὲ πολλὰ σημεῖα χωρὶς στίξη, ζημιώνει πολὺ τὴν κατὰ τὰ ἄλλα ἀρκετὰ καλὴ περιγραφή. — «Ἀνοιξιάτικες μπαλλάντες» τῆς *Σιφονέτ*. Τὸ γράφιμο καλό, ὡς περιγραφὴ ὅμως ἀποτυχημένο. Δὲν ἔχει δηλ.

σου εἶναι ἀρκετές· διάβασε τὸν Ὀδηγὸ νὰ ἰδῇς πῶς μπορεῖς νὰ στείλῃς κομμάτι γιὰ τὴ Σελίδα· εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια·) *Τζίναν* (σοῦ ἔστειλα 10 τετράδια· στὴν κ. Ζαφυροπούλου νομίζω ὅτι πρέπει νὰ γράψῃς μόνη σου, νὰ τὴν εὐχαριστήσῃς γιὰ τὸ διήγημα ποὺ σοῦ ἀφιέρωσε· κι' ἐδῶ εἴχαμε καιρικὲς ἀνωμαλίες πολλές· ἀλλὰ μπῆκε πιὰ τὸ καλοκαίρι·) ***Μικρὸν Ἔδισσων*** (ναί, δὲν εἶναι πολὺ εὔκολο νὰ γράψῃ δημοτικὴ ἕνας ποὺ συνήθισε νὰ γράφῃ καθαρεύουσα· μὲ λίγη προσπάθεια ὅμως τὸ κατορθώνει, καὶ τὸ κάτω-κάτω καθένας ξέρει τὴ δημοτική, ἀφοῦ εἶναι ἡ γλῶσσα ποὺ μιλοῦμε· γιὰ τὸ παιχνίδι σου δὲν θυμοῦμαι πιά· μπορεῖ νὰ τὄχω καὶ φυλαγμένο, μαζὶ μὲ πολλὰ ἄλλα ποὺ ἔχω λάβει κι' ἐγκρίνει·) ***Ταρζὰν τῶν Πιθήκων*** (πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ γραμματάκι σου· ναί, ἂν ἤξεραν τὰ παιδιὰ τί εἶναι Διάπλασις, ἐκεῖνα θὰ σᾶς παρακαλοῦσαν νὰ τὰ ἐγγράφετε· ἐπειδὴ ὅμως δὲν τὸ ξέρουν, πρέπει νὰ τοὺς τὸ λέτε σεῖς·) ***Σικυώνιον*** (ναί, ἀλλὰ πρέπει νὰ φαίνεσαι καὶ στὴν Ἀλληλογραφία, καὶ στοὺς Διαγωνισμούς, καὶ στὴ Σελίδα, καὶ τότε νὰ ἰδῇς πόσοι θὰ παντοῦν μὲ προθυμία στὶς προτάσεις σου· πολὺ εὐχαριστήθηκε ὁ κ. Ε. γιὰ τὴ σκηνὴ ποὺ ἔγινε στὴν τάξη σου μὲ τὸ «Λευκὸν Χρῶμα»· ὄχι, κανένα ἰδιαίτερο ἀλφάβητο δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ γιὰ τὴ δημοτική· μερικοὶ προτείνουν νὰ εἰσαχθῇ τὸ λατινικὸ γιὰ τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα ἐν γένει·) ***Πρίγκιπα τῆς Ὁμίχλης*** (ἔδωσα τὸ γράμμα σου στὸν κ. Ξενόπουλο, ποὺ συγκινήθηκε πολὺ μὲ ὅσα γράφεις καὶ σ' εὐχαριστεῖ ἀπ' τὴν καρδιά του· θὰ ἤθελε νὰ σοῦ ἀπαντήσῃ καὶ ἰ διαιτέρως· ἀλλὰ ἐπιφυλάσσεται νὰ τὸ κάμῃ ὅταν, σὰ μαθητής του, θὰ τοῦ στείλῃς νὰ διαβάσῃ κανένα ἔργο σου·) παλιὰν ***Σκλάβαν Βασίλισσαν*** (σοῦ ἔστειλα ἕνα φυλλάδιο γιὰ νὰ ἰδῇς τοὺς ὅρους κι' ἐλπίζω, τώρα ποὺ ὁ Θεὸς θέλησε νὰ ἡσυχάσῃς, νὰ σ' ἔχω μάλι στὸν κύκλο μου, θερμὴ κι' ἀφοσιωμένη ὅπως πρῶτα· ***Μύριαμ*** (ὤ, βέβαια οἱ καλὲς φίλες δὲν πρέπει νὰ παρεξηγοῦν· χάρηκα ποὺ ἔλαβα γράμμα σου ὕστερ' ἀπὸ τόσον καιρό· ναί μπορεῖς νὰ συμπληρώνῃς μὲ γραμματόσημα·) ***Μοῦσαν τοῦ Ὁμήρου*** (ἔλαβα· φαντάζομαι τί ὡραῖα ποὺ περάσατε σ' αὐτὴ τὴν πενταήμερη ἐκδρομή·) ***Βύρωνα*** (10 τετρ. ἔστειλα στὴν Ἠλιούπολη·) ***Σοφίαν Μπαμίχα*** (ἔστειλα· δὲν ἀμφιβάλλω καὶ περιμένω·) ***Νιότην Ἀδάμαν*** (τὰ ὀνόματα τῶν Συλλόγων δὲν τὰ ἐκλέγω, οὔτε τὰ ἐγκρίνω ἐγώ· στὶς Μ. Ἀγγελίες ἔκπτωση δὲν γίνεται·) ***Γενναῖον Ψαριανὸν*** (χαίρω ποὺ ἔγινες καλὰ κι' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια·) ***Γρηγόριον Γρηγορίου*** (τὰ σταλέντα εἶναι παρὰ τοὺς ὅρους· πρέπει νὰ διαβάσῃς τὸν Ὀδηγό)· ***Ἑλενίτσαν Ἀλεξίδου*** (χαίρω πολύ, ἔστειλα·) ***Κόρην τῶν Ἀθηνῶν*** (ὑπάρχει κι' ἄλλο κομμάτι σου ἐγκεκριμένο, ποὺ θὰ μπῇ ἴσως καὶ στὸ ἐρχόμενο· γιὰ τὰ νέα θὰ ἰδοῦμε· πάντα ἐλπίζω νὰ μὴν ἀργήσουν τόσο·) ***Δὸν Ζουὰν*** (γράμμα σου μὲ χρήματα δὲν ἔλαβα· Ἀγγελίες γιὰ ἐράνους δὲν δημοσιεύω γιατὶ ἀπαγορεύονται ἀπὸ τὸ νόμο χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ Ὑπουργείου.) ***Ε. Ι. Ἐμμανουηλίδην*** (ἔστειλα·) ***Σεμιζέταν***, κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *27 Μαΐου* θὰ παντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 249ου Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δικταὶ μέχρι τῆς 31 Ἰουλίου.

364. Λεξίγριφος

Μὲ τὸ πρῶτο μου μὲ δείχνεις;
Κατοικεῖς στὸ δεύτερό μου
(Γενικὴ πληθυντική).
Καὶ μεγάλο στρατηλάτη
Ἔχεις μὲ τὸ σύνολό μου,
(Φυσικά, κατακτητή).

Δὲν Ζουὰν

365. Συλλαβόγριφος

Τρεῖς μονάχα νότες.
Τεχνικὰ θὰ σμίξῃς
Καὶ τὸ χέρι τότες
Ἄθελα θἀνοίξῃς.

Περιπλοκὰς

366. Μεταγραμματισμὸς

Πόθο, εὐχή, γιὰ νὰ ἐκφράσω,
Μὲ τὴ λέξη αὐτὴ θἀρχίσω.
Μὰ καμάρι ἂν θέλω νἄχω,
Θὰ τὴν ἀναγραμματίσω.

Ἐρείκη

367. Αἴνιγμα

Καθένας σας μπορεῖ νὰ ἰδῇ
Γνωστό του ἀρχαῖο βασιλιὰ
Στὸ ἀρσενικό μου.
Μ' ἀνεβασμένο τόνο κελαϊδεῖ
Καὶ λούζεται στὴ ρεματιὰ
Τὸ θηλυκό μου.

Μικρούλα Τραλαλὰ

368. Ἀστὴρ

* * *
* * *
* * *
* * * Ε * * *
* * *
* * *
* * *

Ὁριζοντίως, ποταμὸς τῆς ἠπειρωτικῆς Εὐρώπης· καθέτως, κάτοικος ἀσιατικοῦ Κράτους, ἄλλης φυλῆς· διαγωνίως κάτοικος μεγάλης ἑλληνικῆς χώρας καὶ κοινὸν κάθισμα.

Μῦρο τοῦ Μαγιοῦ

369. Κρυπτογραφικὸν

12345367 = Ἀρχαῖος καλλιτέχνης
2345367 = Ἐπίθετον τοῦ Θεοῦ
34527 = Προφήτης
45367 = Ἀγορασμένος
54167 = Ἐπίθετον καρποῦ
63527 = Πτηνὸν
7352 = Ὄρος

Ἄγνωστη

370-374. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος εἰς ἑκάστην τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

Αἶμος, ἀλκή, σηκός, ποταπός, εὔπορος.

Κατίνα Η. Κεχαγιᾶ

375. Μεσοστιχὶς

Τὰ μεσαῖα γράμματα τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἀπὸ πέντε, σχηματίζουν ἀρχαῖον βασιλόπαιδα:

1, Κάτοικος Κράτους τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς· 2, Ὁμηρικὴ βασίλισσα· 3, Τίτλος βασιλέων τῆς Αἰγύπτου· 4, Ἡ πόλις τῆς ὁμηρικῆς βασιλίσσης· 5, Νῆσος τοῦ Αἰγαίου.

Λούλα

376. Μικτὸν

αε - γρ - ααα
τρ - α - γρμτ

Ἀστραπόβροντο

377. Γρῖφος

TTTTT
Κτ λύκος καὶ
TTT
Χτ λέων
TTTTT

Ἀγριοτριανταφυλλιὰ

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

378. Enigme

Une note et un pays
Composent, mes chers amis,
L'insecte connu qui chantait
Tout l'été...

(Πρωτότυπον) **Ἀντιγόνη**

379. Cryptogramme

1 2 3 3 2 4 = Ville de France
2 3 2 2 = Heros de Troye
3 2 1 2 2 = Dieu grec
4 2 1 1 2 = Espèce de jardin

Νέμεσις

Τέλος τοῦ 249ου Διαγωνισμοῦ. Ἀπὸ τὸ ἐρχόμενον ἀρχίζει νέος.

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 11

148. Παρίσιοι (Πάρις, υἱοί.)—149. Οὐδὸς-ὁδός. — 150. Ἄδης-Ἄρης. — 151. Κέφαλος-κεφαλή.

152. ΟΝΟΣ (ἀκόπωΣ ΌΝΟμα.)
ΝΙΝΑ (εὐθεῖΑΝ ΊΝα.)
ΟΝΑΡ (ἀγοΡΑΝ Οὐδέν.)
ΣΑΡΑ (τΑΡΑΣσόμεθα.)

153. ΑΔΡΙΑΝΟΣ (Δανία, Ροδανός, Ἰανός, ναί, ὅριον, Σάρος.) —154-156. 1, Ἡ Δῆλος (φανερή)· 2, Ἡ Μῆλος (μύλος)· 3, Ἡ Πύλος (πῖλος).—157. ΘΝ-ΣΒ=*Θεὸν Σέβου*. (Θεσσαλία, Νιόβη, Σήμερον, Βάρβαρος.) — 158-162. 1, Φήμη· 2, Πηγή· 3, Μνήμη· 4, Κλητήρ· 5, Ληστής.—163. *Ἀπόξω κόκκινο κι' ἀπὸ μέσα κόσκινο.* — 164. Quand il échoue *(il est chou).*

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879 – 1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. *25*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. *28,50* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. *35* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894—1929) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 36 ἐν ὅλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894 - 1928 τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. *80* καὶ ραμμένος δρ. *85*. Ὁ δὲ *Τόμος τοῦ 1929* τιμᾶται ἄρραφος δρ. *110* καὶ ραμμένος δρ. *115*.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. *5* ὁ ἄρραφος καὶ δρχ. *15* ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. *23* εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

ΟΙ ΑΛΛΑΣΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ- ***συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ δηλώνουν ἀμέσως τὴν νέαν των διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖον μας ἀποστέλλοντες καὶ δραχμ. 5 διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς νέας ταινίας. Ἄλλως δὲν εὐθυνόμεθα διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.***

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλᾶ. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

/ Α' — 564 /

Ψηφίστε τὰ καλαισθητικὰ ψευδώνυμά μας:
ΑΓΓΕΛΟΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ - ΑΣΤΡΑΠΟΒΡΟΝΤΟ

/ Α' — 565 /

Μικρομέγαλη, Ἀγριόγατα, Ἀκτὶς Ἡλίου, ἀλληλογραφοῦμε; Δ/σις: Ἰωάννων Καμηλιέρη, Πετρίδη 29, Κέρκυρα· διά: **Βασίλισσαν τοῦ Ἰονίου**

/ Α' — 566 /

Ἀφροδίτη τῆς Μήλου, **Κάρμεν Σύλβα**, τρανὴ χαρά μου μιὰ σας καρτούλα· στὴ Δ/σι: Στέφανον Εὐστρατίου, Ἐφημ. «Ἑλληνική», Ἀθήνας, Διά: **Βάτραχον, Νο 13**

/ Α' — 567 /

Μεγάλη Ἑλλάς, δὲν τὸ ἔλαβες; Κρῖμα! Στεῖλε μου ἀκριβῆ διεύθυνσιν. **Σαπουνόφουσκα**

/ Α' — 568 /

Παιδιά, θέλετε νὰ συμμαχήσετε μὲ τὸν ΣΥΡΚΟΥΦ ἐναντίον τῶν ΒΑΤΡΑΧΩΝ; Γράψετε: Κουντουριώτου 224-Α, Πειραιᾶ.

/ Α' — 569 /

Σὲ τὸν ἀγαπητό μου φίλο **Τρελὸ Φοιτητάκι** εὔχομαι γιὰ τὴ γιορτή του χρόνια πολλὰ κι' εὐτυχισμένα. **Ἀφελὴς Κυπριοπούλα**

/ Α' — 570 /

Ἀγαπημένη μου **Χλόη**: Τοὺς εὐτυχισμένους ἀρραβῶνας σου ραίνω μὲ ρόδα, μυρωμένα μὲ ἐγκάρδιες εὐχές. **Νεράϊδα τοῦ Γιαλοῦ**

/ Α' — 571 /

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΜΟΥ: α' Ἀβραδεῖον: Κρητικὸς Ἀέρας, β') Ὑδόνη, γ') Ματωμένος Κύκνος (Στεῖλατε ταχ. 2 δρχ.). (Ἀγγελία καθυστερήσασα) **Σεμιζέτα**

/ Α' — 572 /

Κρητικὲ **Ἀέρα**, ἀλληλογραφοῦμε; Ποία Δ/σίς σου; **Βύρων**

/ Α' — 573 /

Πολυαγαπημένα ἀδελφάκια **Διαπλασόπουλα**, στεῖλτε ὅλα ἕνα τετραδιάκι στὴν
ΠΕΡΙΠΛΟΚΑΔΑ
καὶ θὰ πάρετε ἀμέσως δικό της. Συμπληρώσασα 100 γιὰ τελευταία φορὰ ἀνταλλάσσει. **Κωστάκην Κατσαρόν, Κυπαρισσία**

/ Α' — 574 /

Υποστηρίξατε ὅλοι-ες τὸν (Α'—462) διαγωνισμὸ τῶν «ΕΥΘΥΜΩΝ ΝΕΩΝ» γιὰ νὰ σᾶς ὑποστηρίξωμεν καὶ ἡμεῖς. Διαγωνισμῶν: **ΝΑΠΟΛΕΟΝΗ**

/ Α' — 575 /

Εὐκαιρία: ἀνταλλάσσω καὶ πωλῶ γραμματόσημα μὲ ἔκπτωσιν 30 %. Βάσις καταλόγου Yvert. 1928. Γράψατε: Παναγιώτην Φ. Συλαϊδὴν, Ὁδὸς Ἑσπερίδων 9, Καλλιθέα, Ἀθῆναι.

/ Α' — 576 /

Μὲ τὴν τωρινὴ ἀλλαγὴ τῆς Δ/σης μου, χάθηκαν μερικὰ γράμματα καὶ Μ. Μυστικά, παρακαλῶ λοιπὸν τὰ εὐγενικὰ Διαπλασόπουλα νὰ μοῦ ξαναγράψουν, ζητώντας γι' αὐτὸ συγγνώμη. Νέα μου Δ/ση: Τάκην Λύγινόν, (Διὰ Σ. Χ.) Πὸστ Ρεστάντ, Πάτρας. **Σμέλλος Χρύσανθος**

/ Α' — 577 /

Βραδεύω, ἐλλείψει ἀπαντήσεων, μόνον «Βασίλειον τῶν Κύκνων». **Τραγούδι τῆς Λευτεριᾶς**

/ Α' — 578 /

«ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ»

Εὔχονται στὴν ἀγαπημένη τους ΚΟΚΚΙΝΗ ΚΑΜΕΛΙΑ χρόνια πολλὰ γιὰ τὴ γιορτή της.

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι